

رهیافت‌هایی برگزیده

اعتدال

جمعی از نویسندگان

به کوشش:

ابراهیم حاجیانی

رهیافتهایی بر گفتمان اعتدال

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه برنگذرد

سرشناسه	:	حاجیانی، ابراهیم، ۱۳۴۶ - ، گردآورنده.
عنوان و نام پدیدآور	:	رهیافت‌هایی بر گفتمان اعتدال / به کوشش: ابراهیم حاجیانی.
مشخصات نشر	:	تهران: تیسرا، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۲۳۷ ص: مصور، جدول؛ ۲۱×۱۴/۵.
فروست	:	فرهنگ و اجتماع؛ ۷۵.
شابک	:	۱۲۰۰۰۰ ریال؛ 978-600-7212-98-1
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیبیا
موضوع	:	ایران - سیاست و حکومت - ۱۳۹۲ - مقاله‌ها و خطابه‌ها.
موضوع	:	میانه‌روی - مقاله‌ها و خطابه‌ها.
موضوع	:	میانه‌روی - جنبه‌های مذهبی - اسلام - مقاله‌ها و خطابه‌ها.
موضوع	:	اسلام و سیاست - ایران - مقاله‌ها و خطابه‌ها.
شناسه افزوده	:	قانع‌راد، سید محمدمبین، ۱۳۳۴ -
شناسه افزوده	:	صالحی امیری، سید رضا، ۱۳۴۰ -
رده‌بندی کنگره	:	۱۳۹۳ ۹ ر ۲ ح / ۱۷۲۰ DSR
رده‌بندی دیویی	:	۹۵۵/۰۸۴۴
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۵۰۷۶۸۸

رهیافت‌هایی بر گفتمان اعتدال

به کوشش: ابراهیم حاجیانی

انتشارات تیسّا

رہیافت‌هایی بر گفت‌مان اعتدال
به کوشش: ایراهیم حاجیانی
چاپ اول: پاییز ۱۳۹۳
شماره نشر: ۱۳۹
سرپرستار: شهرود امیرانتخابی
صفحه‌آرا: سپیده امری
لیتوگرافی: البرز نوین
چاپ: عطا
صحافی: مسیح
ناظر فنی چاپ: علی کاتب
تعداد: ۱۰۰۰ نسخه، قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۱۲-۹۸-۱
همه حقوق چاپ و نشر این اثر محفوظ است.
استفاده از مطالب با ذکر منبع بلاشکال است.

انتشارات تیسسا
تهران، بهارستان، ظہیرالاسلام، کوچه دیلمان، شماره ۶ واحد ۳. تلفن: ۰۲۱-۳۳۹۹۹۴۲۳، ۳۳۹۹۲۴۷۰. www.teesa.ir

---

فهرست

- پیشگفتار ۷
- اعتدال‌خواهی: موجودی تاریخی - اجتماعی ۱۱
- علی ربیعی
- اسلام و فضیلت اعتدال ۲۳
- مهدی کمپانی زارع
- پدیدارشناسی کنش اعتدال (پیش فرض‌ها و استلزامات) ۴۳
- علی زمانیان
- نسبت گفتمان اعتدال و هویت‌های جمعی در ایران ۷۳
- ابراهیم حاجیانی
- اعتدال‌گرایی و غلبه بر عدم توازن‌های ساختاری ۱۲۱
- محمد فاضلی
- سیاست اعتدال: مفهوم‌شناسی و دلالت‌های آن در برنامه توسعه سیاسی ۱۴۷
- محمد رضایی
- اعتدال ساختاری، ضعف جامعه مدنی و عدم توازن ارتباطی در ایران ۱۸۳
- هادی خانیکی
- اعتدال، بایستة مدیریت تنوعات اجتماعی در ایران ۲۰۷
- جعفر حق‌پناه
- از اعتدال اخلاقی تا اعتدال اجتماعی (مروری بر ادبیات، مفهوم و آثار اعتدال) ۲۲۱
- علی اصغر صباغ‌پور

۶ رهیافت‌هایی بر گفتمان اعتدال

- ۲۳۹.....اعتدال به مثابه نقطه کانونی بازیگران توسعه ایران .....
رضا مجیدزاده
- ۲۶۳.....(با تأکید بر گفتمان اعتدال) .....
رضای معصومی‌راد
- ۲۷۷.....جهانی شدن بر مبنای اعتدال و توسعه .....
عباسعلی قیومی و زهرا بهبهانی
- ۳۲۱.....کتاب‌شناسی .....
غلامرضا امیرخانی و صدیقه شاکری

پیشگفتار

تولید و اشاعه گفتمان‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی کلان و در سطح اجتماعی ملی یکی از پدیده‌های طبیعی و رایج است که نشان‌دهنده حیات فعال و پویای نظام اجتماعی است. اما آنچه مهم و حائز اهمیت است تلاش برای تدقیق ابعاد و زوایای هر گفتمان با توجه به اقتضائات و ضرورت‌های موجود و نیازها و تقاضاهای جامعه از یک سو و معرفی دال‌ها یا دال‌های مرکزی هر گفتمان یا به عبارتی نقاط ثقل گفتمان‌هاست؛ زیرا این امر موجب ایجاد ذهنیت‌ها و برداشت‌های مشترک در میان مدعیان هر گفتمان و علاقه‌مندان و هواداران آن در جامعه مدنی و نیز مدیران ارشد و اجرایی و نخبگان فکری خواهد شد.

تدقیق و تعیین دال‌های مرکزی گفتمان‌ها، از سوی دیگر، باعث تسهیل در گسترش، ترویج و اشاعه گفتمان‌ها در بین عموم مردم نیز می‌شود. همچنین کوشش در توضیح و تبیین گفتمان‌ها موجب می‌شود تا زمینه لازم برای نقد، ارزیابی، اصلاح و تعمیق گفتمان نیز فراهم شود. علاوه بر همه اینها، در جامعه فعال و پرتحول ایرانی که به شدت و سرعت در معرض تغییرات گفتمانی (از جمله گفتمان دفاع مقدس، سازندگی، اصلاحات، عدالت و اعتدال) قرار دارد، ضروری است که محققان و اندیشمندان به سرعت به تبیین و تفسیر گفتمان‌های نوظهور بپردازند و برای بیان زوایا و جوانب آن و ارائه تصویرها و برداشت‌های مربوط به آن اقدام کنند. همچنین باید افزود که به سبب تأثیرات ناشی از انقلاب اسلامی و پیگیری مستمر الگوهای بومی و سنتی برای تولید گفتمان‌های جدید، تولید گفتمان‌ها با

توجه به شرایط بومی و اقتضائات محلی بسیار ضروری و الزامی است. بر این اساس تلاش نخبگان برای ارائه تفاسیر بومی و محلی از گفتمان‌ها (ضمن اعتنا به ادبیات رایج در علوم انسانی و اجتماعی) یک الزام و ضرورت است. همه این الزامات در خصوص گفتمان مطرح‌شده جدید اعتدال - که طی انتخابات دوره یازدهم ریاست‌جمهوری توسط حجت الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی مطرح شد - مطرح است. بر این اساس، در اثر پیش رو تلاش شده تا با مشارکت و همفکری تعدادی از پژوهشگران و محققان آشنا و نزدیک به این گفتمان و مرتبط با این ادبیات، برداشت‌ها و ذهنیت‌های موجود یا ممکن ارائه و مرور شود. با یادآوری این نکته که امکان محدودسازی و تعیین دقیق گفتمان اعتدال بسیار دشوار یا حتی ناشدنی و نامعقول است، به طور طبیعی در کتاب حاضر نیز برداشت‌ها و نظریه‌های متعددی ارائه شده که گویای واقعیت تنوع و تکثر در ماهیت گفتمان اعتدال به عنوان یک مفهوم میان رشته‌ای است، لذا این گفتمان از منظرهای درون دینی و اسلامی، فلسفی و پدیدارشناختی، جامعه‌شناختی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی مرور و معرفی شده است.

نویسندگان این مقالات تلاش داشته‌اند تا ضمن وفاداری با ماهیت و جوهره مقوله اعتدال، توجه لازم را به شرایط و اقتضائات خاص جامعه ایرانی، نظام جمهوری اسلامی و اوضاع خاصی که کشور در آن قرار دارد، داشته باشند و پیوندهایی میان نظریه‌ها و موقعیت‌های تاریخی را ایجاد کنند. امید است انتشار این مقالات و نوشته‌ها، به عنوان یک گام و حرکت اولیه بتواند منشأ اثر بوده و ضمن ارتقای آگاهی‌های عمومی و تخصصی علاقه‌مندان به گفتمان اعتدال، تحرک و پویایی دیگر محققان و پژوهشگران را موجب شده و ادبیات گفتمان اعتدال را تعمیق و ارتقا دهد.

در اینجا لازم می‌دانیم که از همکاری کلیه محققان و نویسندگان اثر

پیشگفتار ۹

حاضر تقدیر نماییم. امید آنکه در فرصت‌های بعدی به ارائه مقالات و آثاری که به کاربرد و به کارگیری گفتمان اعتدال در حوزه‌های مهم نظام اجتماعی و کشورداری (در بخش‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی) می‌پردازد، همت گماریم. انشاءالله.

ابراهیم حاجیانی

کتابنامه

- اصول کافی، ج ۱، فرمایش امام جعفر صادق(ع).
ال دفت، ریچارد (۱۳۷۷). تئوری و طراحی سازمان؛ ترجمه: علی پارساییان، محمد اعرابی؛ تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی؛ چاپ سوم؛ جلد اول.
تفسیر نهج البلاغه.
تمیمی، عبدالواحد بن محمد بن عبدالواحد، غرر الحکم و درر الکلم، قم، حدیث ۹۰۵۷.
توحید، شیخ صدوق (۱۳۹۸ ه. ق). صدوق، تهران.
جهانی شدن: برداشت‌ها پیامدها (۱۳۸۱). مجموعه مقالات، تهران، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی.
خمینی(ره). روح الله (۱۳۴۷). شرح دعای سحر، ترجمه سید احمد فهری.
خمینی(ره). روح الله (۱۳۷۶). مصباح الهدایه: ۳۲.
خمینی(ره). روح الله (۱۳۶۹). آخرین پیام، وصیتنامه سیاسی الهی، تهران، سازمان اوقاف.
خمینی(ره). روح الله، چهل حدیث، مؤسسه نشر و تنظیم آثار، چاپ چهاردهم.
خواجه نصیر طوسی (۱۳۶۴). اخلاق ناصری، تصحیح و تعلیق مجتبی مینوی، علیرضا حیدری، چاپ سوم، تهران، خوارزمی.
دشتی، محمد (۱۳۸۹). ترجمه نهج البلاغه حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام، دفتر تبلیغات اسلامی، قم.
زاهدی، شمس السادات (۱۳۸۶). توسعه پایدار، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت). تهران.

- عبدالکریم، شاه حیدر (۱۳۹۰). سایت تبیان.
علامه مجلسی، بحار الانوار، قرآن کریم (سوره‌های بقره، آیه ۱۴۳؛ سوره هود، آیه ۷۱؛ آل عمران، آیات ۱۱ تا ۱۸ و اسراء...)
غروی، محسن (۱۳۷۹). فلسفه اخلاق، پژوهشکده تحقیقات اسلامی برگرفته از سیر حکمت در اروپا، با تلخیص و تصرف.
فروغی، محمدعلی (۱۳۶۶). سیر حکمت در اروپا، چاپ چهارم، زوآر.
فروغی، محمدعلی (۱۳۶۶). سیر حکمت در اروپا، چاپ چهارم، زوآر، تهران.
کرم، یوسف، تاریخ الفلسفه اليونانیة، بیروت، دار القلم، بی تا.
گیدنز، آنتونی (۱۳۷۶). جامعه شناسی، ترجمه منوچهر صبوری، تهران: نی.
لطیفی، حسین (۱۳۸۹). بخشی از مقاله اعتدال و میانه روی در آموزه رضوی، مجله مشکوه، ش ۱۰.
مطهری، مرتضی (۱۳۶۸). آشنایی با علوم اسلامی، جلد دوم، انتشارات اسلامی.
مطهری، مرتضی (۱۳۷۶). فلسفه اخلاق، چاپ هفدهم، صدرا.
مفاتیح الجنان، شرح مناجات شعبانیه.
Adler, N. and Ghadar, F. (1990). «International strategy from the perspective of people and culture: The North American context», In: A. M. Rugman (Ed.) Research in global strategic management: Intercultural business research for the Twenty first century: Canada's new research agenda, Vol. 1, Greenwich, Conn.: JAI Press.
Alam, Shaista (2010). «Globalization, poverty and the environment degradation: Sustainable development in Pakistan» Journal of Sustainable Development, Vol. 3, No. 3, September, 101-114.
Gawor, Leszek (2008). «Globalization and its alternatives: Antiglobalism, alterglobalism and idea of sustainable development», Sustainable Development, John Wiley & Sons, 16, 126-134.
Giddens, Anthony (1990). The consequences of modernity, Cambridge, Polity Press.
Gilman-Robert (1996). Sustainability, URL: www.context.org/ICIB/DEFS/AIADef.htm.
Gore, Al. (1992). Earth in the balance, Chelsea Green, New York.

- Mendenhall, Mark et al. (1995). Global management, Massachusetts, Blackwell Publishers, USA.
- OECD (2001). The DAC Guidelines, Strategies for sustainable development, Paris.
- Pearce 11, John A. and Richard B. Robinson (2011). Strategic management, McGraw Hill International Edition, Singapore.
- Perlmutter, Howard V. (1969). The tortuous evolution of the multinational corporations, Columbia Journal of world Business, In: International Management, by Paul W. Beamish et al., Illinois: Irwin, 1994.
- Reich, Robert (1992). The work of the nations, preparing ourselves for 21st century capitalism, Alfred A. Knopf, Canada.
- Zahedi, Shamsalsadat (2010). «Green management an effective approach toward sustainable development», Innovators and Coastal Tourism Symposium, Rethinking Coastal Tourism Development: The Importance of Innovators in Times of Climate Change & Economic Crisis, Stanford University, USA.
- <http://www.forough.net/19/book/htm->
- <http://emruz.blogsky.com/?Date=1382->
- <http://www.ic-el.com>

کتاب‌شناسی غلامرضا امیرخانی، صدیقه شاکری

پیش‌گفتار

کتاب‌شناسی اعتدال، دربرگیرنده مشخصات کتابشناختی و مقاله‌شناختی بیش از پانصد کتاب، پایان‌نامه و مقاله است که در موضوع اعتدال و میانه‌روی در کتابخانه‌های ایران به زبان‌های فارسی و عربی نگهداری می‌شود. محدوده زمانی این تألیفات، دوره‌ای نزدیک به سی سال؛ یعنی از ۱۳۶۳ تا ۱۳۹۳ را در بر می‌گیرد. ولی همان‌طور که در متن کتاب خواهید دید، بیشتر آثار در دهه هشتاد و نود (سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲) منتشر شده است.

کتاب‌ها

۱. ابوحاتم، نبیل. الفرق الاسلامیه بین الاعتدال و التطرف. اردن: دار اسامه، ۱۹۹۶.
۲. اعزیز، نورالدین بن رابح. الوسطیة و الاعتدال فی المنهج الدعوی عند الشیخ محمد الغزالی. دمشق: دارالفکر، ۱۴۳۱ ق. = ۲۰۱۰ م. = ۱۳۸۹.
۳. اکبرزاده، افسون. توکل، اعتدال، تقوی، مشورت چهل حدیث از پیامبر اعظم

- اسلام(ص). مشهد: افسون اکبرزاده، ۱۳۸۶.
۴. امیدوار، حسن. اسراف و سخت‌گذرانی چرا؟ قم: قیام، ۱۳۸۳.
۵. انصاری، محمدعلی. پرتویی از مدیریت نبوی (اعتدال محمد صلی الله علیه و آله و سلم). مشهد: بیان هدایت نور، ۱۳۹۰.
۶. اوحدی حایری، عبدالحسین. اعتدال و میانه روی در کارها. قم: تجرید، ۱۳۸۹.
۷. بدوی، جمال. روابط انسانی در سایه میانه روی (روابط مسلمان و غیر مسلمان). ترجمه کانون ترجمه فارسی. تربت جام: آوای اسلام، ۱۳۸۶.
۸. البشیر، عصام احمد. خصوصیات الحضاره الاسلامیه (الوسطیه). خراطوم: وزارة الاوقاف و الشؤون الاسلامیه، [۱۳].
۹. بن السلی، نوار. الطريق الی الوسطیه الاسلامیه: تنظیرا و تنزیلا. دارالسلام، ۲۰۱۱.
۱۰. بهادلی، کاظم. الاسلام دین الوسطیه و الاعتدال. قم: مؤسسه الرافد للمطبوعات، ۱۳۸۹.
۱۱. تقی بیگلر، قدرت الله. بیات، ملیحه. بررسی افراط و تفریط در زندگی انسان. زنجان: قلم مهر، ۱۳۸۵.
۱۲. جدید بناب، علی. گفتار هاشمی: اعتدال، صراط مستقیم الهی. تبریز: نور ولایت، ۱۳۸۹.
۱۳. حاتمی، غلامرضا. اسراف یا اعتدال ... مشهد: الماس شرق، ۱۳۸۹.
۱۴. الحمیدی، عبدالعزیز. نخستین همایش بین‌المللی میانه روی مبانی عقیده در پرتو میانه روی. تربت جام: آوای اسلام، ۱۳۸۶.
۱۵. حیدرپور، حسین. اعتدال قطب‌نمای اصلاح‌الگوی مصرف. با همکاری امور فرهنگی بسیج کارمندان ادارات کل استان خراسان شمالی (حوزه شهید همت). فرماندهی انتظامی استان خراسان شمالی، دفتر تحقیقات کاربردی. بجنورد: فرهنگ علوی؛ تهران: شیوه، ۱۳۸۸.
۱۶. خواجه، محمدحسین. اقتصاد و میانه روی در قرآن. کرمان: خدمات فرهنگی کرمان، ۱۳۹۱.
۱۷. خیرخواه، محمد. اسلام دین فطرت و اعتدال. هرات: رسالت، ۱۳۸۹.
۱۸. الروالی، احمد. میانه روی و تمدن. ترجمه کانون ترجمه فارسی. تربت جام: آوای اسلام، ۱۳۸۶.
۱۹. رهنما، مجید. مهارت اعتدال رفتاری. تهیه‌کننده مجموعه علمی فرهنگی مرآت اندیشه. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل، ۱۳۹۱.

۲۰. رهنما، مجید. مهارت اعتدال رفتاری. تهیه‌کننده مجموعه علمی فرهنگی مرآت اندیشه. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل، ۱۳۹۱.
۲۱. زارعی، فاطمه. مصرف و اعتدال در فرهنگ اسلامی. تهران: پیام‌سان، ۱۳۸۸.
۲۲. زحیلی، محمد وهبه. الاعتدال فی الدین: فکراً و سلوکاً و منهجاً. بیروت: پیامه، ۱۹۹۲.
۲۳. الزحیلی، محمد وهبه. میانه روی از دیدگاه دین و فرهنگ. ترجمه کانون ترجمه فارسی. تربت جام: آوای اسلام، ۱۳۸۶.
۲۴. زم، محمدعلی. امپراطوری اعتدال: کاوشی در نظریه شناسی دینی خط تعادل. تهران: کتاب جمهور، ۱۳۹۲.
۲۵. الزهرانی، عبدالله بن محمدعلی. رساله جامعه الوسطیه فی التریبه الاسلامیه (دراسة تحليلية ناقدة). مکه: دار طیبه الخضراء، ۱۳۸۲ = ۲۰۰۳ م = ۱۴۲۴ ق.
۲۶. سلمان، عود. نخستین همایش بین‌المللی میانه روی، سخنی پیرامون وحدت. ترجمه کانون ترجمه فارسی. تربت جام: آوای اسلام، ۱۳۸۶.
۲۷. السید العوضی، رفعت. الوسطیه الاقتصادية فی الاسلام. قاهره: دارالسلام، ۲۰۱۳.
۲۸. شربینی، عبدالواحد بن یوسف. القصد و الوسطیه فی ضوء السنه النبویه و اثر ذلك فی سعاده البشریه. ریاض: مکتبه الرشد، ۲۰۱۰.
۲۹. شکاری، اصغر. آیت اعتدال: رهنمودها و خاطراتی از ویژگی‌های امام خمینی (س). تهران: معاونت فرهنگی ستاد بزرگداشت حضرت امام خمینی (س): مؤسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران، نشر تکا، ۱۳۸۸.
۳۰. الشمری، ثائر ابراهیم خضیر. الوسطیه فی العقیده الاسلامیه. بیروت: دارالکتب العلمیه، ۲۰۰۵.
۳۱. صفی یاری، مسعود. اعتدال و میانه روی. قم: شهره آفاق، ۱۳۹۰.
۳۲. صلابی، علی محمد. الوسطیه فی القرآن الکریم. عمان: دار النفاثس: دار البیارق، ۱۹۹۹ م = ۱۳۷۸ = ۱۴۱۹ ق.
۳۳. عاکف، محمود عبدالله. نخستین همایش بین‌المللی میانه روی: تمدن میانه نقش. خاستگاه. ترجمه کانون ترجمه فارسی. تربت جام: آوای اسلام، ۱۳۸۶.
۳۴. عبدالرحمن مصری، احمد ابوسیف. الموازنات فی الشریعه بین الإفراط و

- التفریط. منصوره (مصر): مكتبة الايمان، ۲۰۰۶.
۳۵. عبدالرشید، قاضی. المنهج الاسلامی للوسطیة و الاعتدال. قاهره: دارالسلام، ۲۰۱۰.
۳۶. العثیمین، محمد صالح. اعتدال و میانه روی در دعوت به سوی حق. ترجمه محی الدین رحمتی. زاهدان: حرمین، ۱۳۸۴.
۳۷. فرجی، مجتبی. زندگی در آیین اعتدال. قم: بوستان کتاب قم (انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم). ۱۳۸۰.
۳۸. رفور، محمد عبداللطیف صالح. الوسطیة فی الاسلام. بیروت: دار الفنائس، ۱۹۹۳ م. = ۱۴۱۴ ق. = ۱۳۷۲.
۳۹. قرضاوی، یوسف. الصحوة الاسلامیه بین الجمود و التطرف. قاهره: دار الشروق، ۱۴۲۱ ق. = ۲۰۰۱ م. = ۱۳۸۰.
۴۰. قرضاوی، یوسف. الصحوة الاسلامیه بین الجحود و التطرف. افراط گرای دینی. ترجمه عبدالرسول گلرانی. تهران: احسان، ۱۳۸۶.
۴۱. قرضاوی، یوسف. فقه الوسیطه الاسلامیه و التجدید: معالم و منارات. دار الشروق، ۲۰۱۰.
۴۲. قرضاوی، یوسف. کلمات فی الوسطیة الاسلامیه و معالمها. قاهره: دار الشرق، ۲۰۰۸.
۴۳. قرنی، عائض. الامة الوسط. بیروت: مؤسسه الدیان، ۱۴۲۴ ق.
۴۴. قزلسفلی، طاهره. اخلاق مصرف و اعتدال در اسلام. گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۰.
۴۵. کریمیان، علی. اعتدال. تهران: کانون اندیشه جوان، ۱۳۸۷.
۴۶. کعکی، یحیی احمد. المسجد و رسالته فی الالفیه الثالثه الوسطیة و الاعتدال و الحضاره. بیروت: دار النهضه العربیه، ۱۴۳۰ ق. = ۱۳۸۸ م. = ۲۰۰۹ م.
۴۷. کنفوسیوس. سه کتاب کنفوسیوس: لون یو (منتخبات). آیین نامه میانه روی، آموزش بزرگ. ترجمه احسان مقدس. تهران: نیلوبزرگ، ۱۳۸۴.
۴۸. لویحق، عبدالرحمن. مشکله الغلو فی الدین العصر الحاضر الاسباب، الآثار، العلاج. بیروت: مؤسسه الرساله، ۱۹۹۹ م. = ۱۳۷۸ ق. = ۱۴۲۰ ق.
۴۹. لیاقتدار، محمدجواد. بحث اعتدال در خطبه همام. اصفهان: دانشگاه اصفهان، ۱۳۹۱.
۵۰. لیاقتدار، محمدجواد. تربیت در نهج البلاغه: نگاهی تربیتی به بحث اعتدال در

- خطبه همام. اصفهان: دانشگاه اصفهان، ۱۳۹۱.
۵۱. محدثی، جواد. اعتدال. مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۸۵.
۵۲. محفوظ بن بیه، عبدالله بن شیخ. نخستین همایش بین‌المللی میانه روی در فتوا. تربت جام: آوای اسلام، ۱۳۸۶.
۵۳. مدرسی یزدی، جواد. آهنگ اقتصاد (میانه روی): به مناسبت اولین سالگرد عالم زاهد عابد حضرت آیت الله سیدجواد مدرسی... و سال اصلاح الگوی مصرف. یزد: شاهنده، ۱۳۸۸.
۵۴. مدنی، محمد محمد. وسطیه الاسلام. کویت: دارالقلم، ۲۰۰۷.
۵۵. مظلوم، عبدالله. راه اعتدال. قم: [بی‌نا]، [بی‌تا].
۵۶. معتق، عواد بن عبدالله. وسطیه اهل السنه فی حکم مرتکب الکبیره. ریاض: مکتبه الرشد، ۲۰۰۳.
۵۷. معتق، عواد بن عبدالله. وسطیه اهل السنه فی القدر. ریاض: مکتبه الرشد، ۲۰۰۳.
۵۸. ملک زاده، محمدحسین. دورنمایی از مکتب اعتدال. قم: ابتکار دانش، ۱۳۸۸.
۵۹. موسوی، موسی. الصراح بین الشیعۀ و التشیع (= مسلک اعتدال). ترجمه ابومسعود ندوی. دهلی نو: رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، ۱۹۹۱م = ۱۳۷۰ش.
۶۰. موسوی زاده، محمد. اسلام و اعتدال، یا، حد وسط میان افراط و تفریط. یزد: دانشگاه یزد، ۱۳۸۴.
۶۱. هاشمی، عماد. هاشمی رفسنجانی؛ کارنامه و خاطرات ۱۳۶۹، اعتدال و پیروزی. تهران: دفتر نشر معارف انقلاب، ۱۳۹۲.
۶۲. هاشمی مسگر، حسین. احادیث یارانه ای. کاشان: قانونمدار، ۱۳۹۲.
۶۳. یتیم، محمد. الوسطیه و الاعتدال من اجل استراتیجیه لاستیعاب فکر الغلو و التطرف. بیروت: مؤسسه الانتشار العربی، ۲۰۱۱.

پایان نامه ها

۱. اولادیان، محسن. «میانه روی در قرآن و سنت». پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، دانشکده الهیات، فلسفه و معارف اسلامی، ۱۳۸۰.
۲. ترحمی بهابادی، احمد. «مبانی فکری و اندیشه سیاسی نهضت اخوان المسلمین

۱. (از انقلابی‌گری تا اعتدال)». پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه امام صادق(ع). ۱۳۸۶.
۲. جعفری، سیدحجت. «ملاک اعتدال اجتماعی انسان از منظر قرآن». پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشکده علوم قرآنی قم، دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، ۱۳۸۸.
۳. حدادیان، مهین. «بررسی و نقد نظریه اعتدال از دیدگاه علامه مهدی نراقی». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه زنجان، ۱۳۹۰.
۴. خیرخواه ثابت قدم، فاطمه. «اعتدال و مصادیق آن در قرآن». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۹.
۵. شریعتی‌پور، گلنساء. «اعتدال در نهج البلاغه». پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، ۱۳۹۲.
۶. صائب، محمدعلی. «اعتدال سیاسی در اسلام گرایي مصر در دهه نود: استراتژی یا تاکتیک». پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه امام صادق(ع)، ۱۳۸۲.
۷. ظرافت، رسول. «بررسی جایگاه اعتدال در قرآن و روایات». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه قم، ۱۳۹۰.
۸. عاقلی، عیسی. «اعتدال و میانه روی از نظر قرآن کریم و احادیث». پایان‌نامه کارشناسی ارشد. مرکز جهانی علوم اسلامی، ۱۳۸۵.
۹. عطاءزاد، آسیه. «تلازم اعتدال فردی و عدالت اجتماعی با تأکید بر نهج البلاغه». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی(ره)، گروه علوم قرآن و حدیث، ۱۳۸۹.
۱۰. قاسمی، منصور. «اعتدال و میانه روی از دیدگاه قرآن کریم». پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه قم، ۱۳۷۶.
۱۱. کریمی، ابوزر. «اعتدال در قرآن و حدیث». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، ۱۳۸۲.
۱۲. مهدی‌زاده، مرجانه. «اعتدال در قرآن». پایان‌نامه کارشناسی ارشد. علوم قرآن و حدیث. دانشگاه آزاد اسلامی تهران، شمال. استاد راهنما: حجّتی، سیدمحمدباقر. ۱۳۷۴.
۱۳. نادری نژاد، زهره. «فضیلت اعتدال در قرآن». پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی نجف آباد. ۱۳۹۲.
۱۴. نصیرزاده، محمدجواد. «اعتدال در جهت‌گیری‌های قرآن کریم». پایان‌نامه کارشناسی ارشد. علوم قرآن و حدیث. دانشگاه آزاد اسلامی فسا، ۱۳۷۵.

مقالات

۱. «آرایش سیاسی پس از انتخابات نهم، حکومت یک‌دست و رقابت ۶ جبهه». مردمسالاری، (۱۱ تیر ۱۳۸۴): ص ۳.
۲. آرمین، محسن. «راه دشوار اعتدال». روزنامه آسمان، شماره ۵۷، شنبه نهم شهریور ۱۳۹۲: ۴.
۳. آزاد، حجت‌الله. «قاعده زرین اعتدال». دوهفته‌نامه پگاه حوزه، شماره ۲۸۳، مرداد ۱۳۸۹: ۱۰.
۴. آزاد، حجت‌الله. «قاعده زرین اعتدال». دوهفته‌نامه پگاه حوزه، شماره ۲۸۴، مرداد ۱۳۸۹: ۱۲.
۵. آزادی، مریم. «آیت ذوق سلیم و اعتدال». کیهان فرهنگی. آذر و دی ۱۳۷۷، شماره ۱۴۸، ص. ۷۲-۷۳.
۶. آزموده، محسن. «اندیشه و عمل اقتصادی دولت اعتدال». ماهنامه صنعت و توسعه، شماره ۶۵، شهریور ۱۳۹۲: ۲۱.
۷. «آشتی با اعتدال». ماهنامه نسیم بیداری، شماره ۳۷، تیر ۱۳۹۲: ۲۶.
۸. آقاعلیخانی، سعید. «میانه روی یا تندروی؟» هم‌میهن: ۱۳۸۶/۰۳/۰۳.
۹. ابراهیمی، طاهره. «پند پاکان: اندرزهای سبز درباره اعتدال و میانه روی». رشد معلم، آبان ۱۳۷۸، شماره ۱۴۴، ص. ۳.
۱۰. ابراهیمی، مهدی. «سازش و ایستایی به نام اعتدال». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۸۷.
۱۱. ابراهیمی، نبی‌الله. «بایسته‌های گفتمان سیاست خارجی اعتدال». دوهفته‌نامه تراز، شماره ۱۰، نیمه دوم شهریور ۱۳۹۲: ۷۴.
۱۲. ابرقویی، محمد. «اعتدال در عصر مظلومیت واژه‌ها». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۸۲.
۱۳. ابطحی، محمدعلی. «غلو و اعتدال در اسلام». آینه پژوهش، سال ۵، ش ۵، ۶، (بهمن، اسفند ۱۳۷۳): صص ۱۱۸-۱۱۶.
۱۴. اترک، حسین. «تحلیل‌های نادرست از قاعده اعتدال ارسطو». آینه معرفت. بهار ۱۳۹۲، شماره ۳۴، صص ۲۷-۲۴.
۱۵. اترک، حسین. «نوآوری‌های محسن فانی کشمیری در نظریه اعتدال». دوفصلنامه معرفت اخلاقی، شماره ۱۴، پاییز و زمستان ۱۳۹۲: ۵.

۱۶. اثنی عشری، شهراد. «جبهه ضد اعتدال علیه دولت». ماهنامه گزارش، شماره ۲۵۳، آذر ۱۳۹۲: ۴۲.
۱۷. احسان بخش، حجت. «اعتدال یا نبش قبر اصلاحات». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۹۴.
۱۸. احمدی، کیان. «پیشنهادی به محافظه کاران». صدای عدالت، (۲۳ آبان ۱۳۸۰): ص ۲.
۱۹. احمدی خواه، علی. «دهخدا از افراط به اعتدال». جام جم، ۲۶ مرداد ۱۳۸۵: ص ۱۱.
۲۰. اخوان، مهدی. «از اعتدال تا عدالت؛ از اخلاق تا سیاست». ماهنامه فلسفه نو، شماره ۴، دی و بهمن ۱۳۹۰: ۱۲.
۲۱. «از ماجراجویی انقلابی تا اعتدال آمریکایی». هفته نامه پنجره، شماره ۱۳۰، شنبه بیست و ششم فروردین ۱۳۹۱: ۱۵.
۲۲. «استراتژی جنبش اصلاحات اعتدال و پرهیز از افراط و تفریط است». تهران امروز، (۱۶ خرداد ۱۳۸۰): ص ۵.
۲۳. «اسراف تضييع حقيقت، تجاوز از حد اعتدال از نگاه قرآن». جام جم، (۶ دی ۱۳۸۳): ص ۸.
۲۴. اسحاقی، سیدحسین. «اقتصاد سالم در پرتو اصلاح الگوی مصرف». شمیم یاس، ش ۷۶، تیر ۱۳۸۸: ص ۳۰-۲۸.
۲۵. اسحاقی، سیدحسین. «میان‌ه روی، نشانه خردمندی». پیام زن، ش ۲۱۸، اردیبهشت ۱۳۸۹: ۵۸-۶۱.
۲۶. اسکندری، صالح. «بازی با افکار عمومی نقاد: نقدی بر مطایبه محمدرضا تاجیک». رسالت، ۵ خرداد ۱۳۸۸: ص ۱-۲.
۲۷. اسلام پور کریمی، عسکری. «اعتدال و میان‌ه روی در اسلام». صدای عدالت، (۱۳ مرداد ۱۳۸۳): ص ۶.
۲۸. اسلامی، احمد. «امام صادق(ع) و راهبرد عقلانیت، امنیت و اعتدال». همبستگی، (۱۸ دی ۱۳۸۰): ص ۳.
۲۹. اسلامی، یدالله. «اعتدال». آفتاب یزد، (۱۲ شهریور ۱۳۸۰): ص ۲.
۳۰. اسلامی، یدالله. «نقل خاطره از اعتدال». آفتاب یزد، (۱۷ شهریور ۱۳۸۰): ص ۲.
۳۱. اسلامی ندوشن، محمدعلی. «برای ایران، برای فرهنگ». اقبال، (۱۶ خرداد ۱۳۸۴): ص ۷.

۳۲. اصغری، امیرحسین. «شهید مطهری؛ جامعیت و اعتدال فکری: گفت و گو با نعمت الله باوند محقق و پژوهشگر» کیهان، ۱۳۷۸/۲/۱۴.
۳۳. اصغری، محمود. «مؤلفه‌های توازن اجتماعی». اندیشه حوزه، ش ۷۷، ۷۸، مرداد و شهریور، مهر و آبان ۱۳۸۸: صص ۲۰۹-۲۲۸.
۳۴. «اعتدال». جمهوری اسلامی، (۱۰ شهریور ۱۳۸۰): ص ۱.
۳۵. «اعتدال». جمهوری اسلامی، (۱۹ مرداد ۱۳۸۴): ص ۱.
۳۶. «اعتدال». صبح امروز، (۲۰ آبان ۱۳۷۸): ص ۱.
۳۷. «اعتدال از منظر شهید بهشتی». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۱۷.
۳۸. «اعتدال افراطی». کیهان، (۱۱ تیر ۱۳۸۳): ص ۱۴.
۳۹. «اعتدال او در قضاوت مشکل گشا بود». نامه جامعه، شماره ۳۴، تیر ۱۳۸۶: ۵۳.
۴۰. «اعتدال اولویت دولت جدید در عراق». سیاست روز، ۲۱ اردیبهشت ۱۳۸۴: ص ۱۲.
۴۱. «اعتدال بین لفظ و معنی». همشهری، (۱۸ اردیبهشت ۱۳۷۴): ص ۱۰.
۴۲. «اعتدال در آثار علامه مصباح». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۱۶.
۴۳. «اعتدال در اطلاع رسانی، ضامن منافع ملی». حمایت، ۲۷ فروردین ۱۳۸۶: ص ۱.
۴۴. «اعتدال در اغما». ماهنامه نسیم بیداری، شماره ۱۶، اردیبهشت ۱۳۹۰: ۳۶.
۴۵. «اعتدال در برنامه سازی، توازن در برنامه ریزی، مخاطب سالم در مقصد است». ماهنامه رادیو، شماره ۴۷، شهریور ۱۳۸۸: ۶۷.
۴۶. «اعتدال در تفلسف». هفته نامه پنجره، شماره ۱۲۰، شنبه سوم دی ۱۳۹۰: ۵۴.
۴۷. «اعتدال در رفتار والدین، پاسخ حقیقی به وابستگی». ماهنامه کودکان و مادران، شماره ۱۲، مهر ۱۳۸۵: ۲۷.
۴۸. «اعتدال در عبادت». همشهری (۲۵ اردیبهشت ۱۳۸۵): ص ۲۱.
۴۹. «اعتدال در فضای دوقطبی و لشکرکشی دو طرف دوام نمی‌آورد». روزنامه آسمان، شماره ۶۹، شنبه ۲۳ آذر ۱۳۹۲: ۵۵.
۵۰. «اعتدال در فکر و عمل». جمهوری اسلامی، ۳۰ مهر ۱۳۷۶: ص ۱.
۵۱. «اعتدال در کلام امام خمینی (ره)». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۱۲.

۳۳۰ رهیافت‌هایی بر گفتمان اعتدال

۵۲. «اعتدال در کلام رهبری (دامت برکاته)». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۱۴.
۵۳. «اعتدال در گفتار شهید مطهری». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۲۰.
۵۴. «اعتدال، راست روی و چپ روی». صبح امروز، (۲۶ خرداد ۱۳۷۸).
۵۵. «اعتدال راه اصلاحات را نرود». دوهفته نامه تراز، شماره ۹، نیمه اول شهریور ۱۳۹۲: ۱۶.
۵۶. «اعتدال سیاسی». ماهنامه پیام انقلاب، شماره ۱۳، مرداد ۱۳۹۲: ۲۸.
۵۷. «اعتدال، شرط خردمندی». توسعه، (۲۰ آبان ۱۳۸۳): ص ۱.
۵۸. «اعتدال، فضیلت بزرگ انسانی». سروش، سال ۱۸، ش ۱۲، صص ۳۸-۳۹.
۵۹. «اعتدال گرایی در حاشیه نشست انجمن فارغ التحصیلان مؤسسه امام خمینی (ره)». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۴۴.
۶۰. «اعتدال، نیاز اساسی». جمهوری اسلامی، (۲۴ شهریور ۱۳۸۳): ص ۱-۲.
۶۱. «اعتدال، نیاز نظام تثبیت شده». آفرینش، (۱۲ مهر ۱۳۸۴): ص ۱.
۶۲. «اعتدال و عدالت در کلام مقام معظم رهبری». ماهنامه مبلغان، شماره ۱۷۰، مهر و آبان ۱۳۹۲: ۱۲۳.
۶۳. «اعتدال و میانه روی در اسلام». صدای عدالت، ۱۳/۵/۱۳۸۳.
۶۴. «اعتدال، هنر رهبری». جمهوری اسلامی، ۳۰ مهر ۱۳۸۶: ص ۱.
۶۵. «اعتدالیون جهان متحد شوید!» عصر ما، ش ۱۵، (۲۵ دی ۱۳۸۰): ص ۱، ۲، ۷.
۶۶. «افراط و تفریط». جمهوری اسلامی، (۱۶ تیر ۱۳۸۳): ص ۱۰.
۶۷. «افراط و تفریط، پدیده مهلک جامعه». ابرار، (۸ آبان ۱۳۷۹): ص ۱.
۶۸. افروغ، عماد. «اعتدال و سیاست اخلاقی». ماهنامه نسیم بیداری، شماره ۲۲، آذر ۱۳۹۰: ۶۰.
۶۹. افشار، اسدالله. «عدالت اجتماعی از منظر احمدی نژاد». رسالت، ۱۲ آذر ۱۳۸۷: ص ۲۰.
۷۰. افضل، رسول؛ متقی، افشین. «بررسی و تبیین ژئوپلیتیکی اسلام گرایی اعتدالی در سیاست خارجی ترکیه از سال ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۱، با رویکرد سازه انگاری». روابط خارجی، زمستان ۱۳۹۰؛ (پیاپی ۱۲): ۲۰۲-۱۷۵.
۷۱. الهامی نیا، علی اصغر. «کارکرد اعتدال در افکار و کردار». کیهان، ۲۳ شهریور ۱۳۸۸: ص ۶.

۷۲. «امام اعتدال». ویژه نامه ماهنامه نسیم بیداری درباره امام موسی صدر، شماره ۲۲، آذر ۱۳۹۰: ۸۰-۱۱۰.
۷۳. امامی، محمد. «آثار رعایت حقوق دیگران در اعتدال جامعه و الگوی مصرف». مشکوه، ش ۱۰۵، زمستان ۱۳۸۸: ص ۱۳۵-۱۴۶.
۷۴. امام جمعه، مهدی. «عدالت پژوهی در حکمت متعالیه (بررسی جایگاه، ابعاد و لوازم وجودشناختی عدالت از منظر ملاصدرا)». دوفصلنامه پژوهش‌های هستی‌شناختی، شماره ۴، پاییز و زمستان ۱۳۹۲: ص ۶۵-۹۱.
۷۵. امامی، محمد. «آثار رعایت حقوق دیگران در اعتدال جامعه و الگوی مصرف». فصلنامه مشکوه، شماره ۱۰۵، زمستان ۱۳۸۸: ۱۳۵.
۷۶. امیری، ابوالفضل. «اعتدال در رفتار و ملائمت در گفتار». ماهنامه سما، شماره ۷۲، خرداد ۱۳۷۹: ۸.
۷۷. امینیان، مهدی. «اسراف در رابط‌های مستقیم با ثروت احساس استغنا و عدم تقید دینی». رسالت، ۲۵ آبان ۱۳۸۷: ص ۶.
۷۸. امینیان، مهدی. «اعتدال، بنیادی‌ترین آموزه احکام الهی». مهدی‌امینیان. رسالت، ۱۶ آذر ۱۳۸۷: ص ۶.
۷۹. امینیان، مهدی. «اعتدال در امیدواری به رحمت الهی». رسالت، ۲۸ دی ۱۳۸۷: ص ۶.
۸۰. امینیان، مهدی. «اعتدال در بیم و امید». رسالت، ۲۱ دی ۱۳۸۷: ص ۶.
۸۱. امینیان، مهدی. «اعتدال در مهربانی و محبت». مهدی‌امینیان. رسالت، ۲۶ بهمن ۱۳۸۷: ص ۶.
۸۲. امینیان، مهدی. «ایمان کامل در پرتو اعتدال در خوف و رجا». رسالت، ۸ بهمن ۱۳۸۷: ص ۶.
۸۳. امینیان، مهدی. «پیشرفت جامعه در گرو اعتدال». مهدی‌امینیان. رسالت، ۱۹ شهریور ۱۳۸۷: ص ۶.
۸۴. امینیان، مهدی. «شناخت سیره معصومین، راه‌گریز از افراط». رسالت، ۱ دی ۱۳۸۷: ص ۶.
۸۵. امینیان، مهدی. «لزوم اجتناب از اسراف در انفاق». رسالت، ۷ دی ۱۳۸۷: ص ۶.
۸۶. امینیان، مهدی. «نفاق و ریا، نتایج افراط در عبادات». رسالت، ۲۴ آذر ۱۳۸۷: ص ۶.

۸۷. انبارلویی، محمدکاظم. «سرنوشت افراطیون». رسالت، ۱۰ بهمن ۱۳۸۶: ص ۱، ۲۱.
۸۸. «انتظار اعتدال از رییس جمهور». منشأ مقاله، سیاست روز، (۳ تیر ۱۳۸۰): ص ۱، ۲.
۸۹. «اندیشه، عدالت، انصاف، اعتدال، منطقی نیست». ماهنامه خیمه، شماره ۶۷، مرداد ۱۳۸۹: ۳.
۹۰. انصاری، مجید. «اعتدال و اعتدال‌گرایی». اعتماد ملی، ۹ مهر ۱۳۸۶: ص ۷.
۹۱. انصاری، محمد مهدی. «اعتدال سیاسی و جنبش‌های اجتماعی». سیاست روز، (۱۱ مهر ۱۳۸۰): ص ۳.
۹۲. ایرانی، اکبر. «خروج از حد اعتدال، فلسفه تحریم غناء از دید حکما و ادباء». مقام موسیقایی. دی و بهمن ۱۳۸۵، شماره ۵۳، ص ۴-۷.
۹۳. بادامچیان، اسدالله. «اعتدال، افراط، تفریط در رابطه با احزاب». شما، ش ۱۹، (۲۳ مهر ۱۳۸۰): ص ۷.
۹۴. بارسقیان، سرگه. «راه‌های نرفته». اعتماد ملی، ۲۵ شهریور ۱۳۸۵: ص ۴.
۹۵. بازرگان، مهدی؛ دوران‌دیش، مهدی. «آموزگار اعتدال، مدارا، آزادی مهدی بازرگان». سپیده، ۳۲.
۹۶. باستانی، محمدحسن. «اعتدال رونق یابا رکود اصلاحات؟». ایران، (۱۳ دی ۱۳۸۰): ص ۸.
۹۷. باستانی، مسعود. «سایه اعتدال بر دو جناح سیاسی». کارگزاران، ۱۳۸۵/۹/۷.
۹۸. باقی، عمادالدین. «رنج اعتدال». ماهنامه مهرنامه، شماره ۲۵، مهر ۱۳۹۱.
۹۹. براتی سده، فرید. «اعتدال: یک ویژگی مثبت». سپیده دانایی، ۲۴، خرداد ۱۳۸۸.
۱۰۰. برزگر، حامد. «اعتدال و عقلانیت سیاسی». آفتاب یزد، (۱۱ تیر ۱۳۸۰): ص ۱۹.
۱۰۱. برزین، سعید. «سه دیدگاه پیرامون جناح بندی سیاسی نظام جمهوری اسلامی ایران». حیات نو، (۱۰ بهمن ۱۳۷۸): ص ۹.
۱۰۲. بلنداختر، محمود. «دریچه‌ای به سوی میانه روی: خاورمیانه در سال ۲۰۰۵». همبستگی، ۱۳۸۳/۱۰/۲۲.
۱۰۳. بنی‌طبا، سیدمحمد رضا. «اپوزیسیون اعتدال طلبان». ماهنامه صنعت و توسعه، شماره ۷۰، بهمن ۱۳۹۲: ص ۱۶.
۱۰۴. بنی‌طبا، سیدمحمد رضا. «رأی اعتماد با کاهش غلظت اعتدال». ماهنامه

- صنعت و توسعه، شماره ۶۵، شهریور ۱۳۹۲: ۱۸.
۱۰۵. بنی طب، سیدمحمدرضا. «یک مکتب با دو حزب متفاوت: تفاوت‌ها و شباهت‌های حزب اعتدال و توسعه و حزب کارگزاران سازندگی». همشهری ماه، ۱۱۳، آبان ۱۳۹۲.
۱۰۶. بهجتی اردکانی، محمدحسین. «زندگی بر پایه اعتدال». معارف جعفری. اردیبهشت ۱۳۴۴، شماره ۵، ص. ۱۲۴-۱۱۴.
۱۰۷. بهشتی، سیدعلیرضا. «تحقق اهداف با پذیرش تکثر سیاسی و اعتدال: گفت و گو با علیرضا بهشتی، استاد دانشگاه». [مصاحبه کننده] یوسف ناصری. اعتماد ملی، ۱۲ شهریور ۱۳۸۶: ص ۱۰-۸.
۱۰۸. بهشتی، سیدعلیرضا. «مدافع اعتدال و مخالف تندروی: گفت و گو با علیرضا بهشتی درباره پدر». ضمیمه/اعتماد، ۳ آبان ۱۳۸۸: ص ۵-۴.
۱۰۹. بیات، اسدالله. «اندیشه نو و اعتدال گرا در نگاه امام: آیت الله بیات در گفت و گو با بازتاب بیان کرد». بازتاب، ۶۰، تیر ۱۳۸۷.
۱۱۰. بیانی، علی محمد. «مثلث امید و اعتدال». ماهنامه دیماج، شماره ۳۳، خرداد ۱۳۸۶: ۳۹.
۱۱۱. «تلاشی به سوی اعتدال». همشهری، (۱۸ آذر ۱۳۷۶): ص ۱۰.
۱۱۲. بیگ محمدی، مصطفی. «به اسم اعتدال، به کام استعمار». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۹۲.
۱۱۳. پایپ، دانیل. «راه حل؛ اسلام میانه رو است: گفت و گو با دانیل پایپ». ترجمه محمد میرزاخانی. اخبار/ادیان، ش ۲۸، اردیبهشت ۱۳۸۸: ۶۴-۶۰.
۱۱۴. پسندیده، عباس. «اعتدال، پل صراط زندگی». سپیده دانایی، ۲۴، خرداد ۱۳۸۸.
۱۱۵. پنجه‌ای، مزدک. «بازگشت به اعتدال». ماهنامه ره آورد گیل، شماره ۲۶، فروردین و اردیبهشت ۱۳۹۲: ۱۰.
۱۱۶. «پوپولیست‌ها، واقع گراها، اخلاق گراها و تندروها». پیام/امروز، ش ۳۶، (بهمن ۱۳۷۸): ص ۷۶-۷۳.
۱۱۷. پورثانی، محسن قلی. «سانتریست‌ها، پیشگامان نهضت اصلاح طلبی». مردمسالاری، (۲۲ دی ۱۳۸۱): ص ۴.
۱۱۸. پورحسین، رضا. «اعتدال گرایی یا افراطی گری؟» جام جم (۵ تیر ۱۳۸۰): ص ۲.

۱۱۹. پورحسین، رضا. «به کارگیری روش اعتدال در تربیت کودکان». مجله کودک، شماره ۲۵، خرداد ۱۳۸۶: ۵.
۱۲۰. پوررضا، مریم. «لزوم رعایت اعتدال در پالایش زبان ملی». *اطلاعات*، (۱۵) اسفند ۱۳۷۴: ص ۱۷.
۱۲۱. پورکریمی، اسلام. «اعتدال و میانه روی در اسلام (۱)». *ماهنامه شمیم یاس*، شماره ۱۴، اردیبهشت ۱۳۸۳: ۶.
۱۲۲. پورکریمی، اسلام. «اعتدال و میانه روی در اسلام (۳)». *ماهنامه شمیم یاس*، شماره ۱۶، تیر ۱۳۸۳: ۱۲.
۱۲۳. پیرحیاتی، شعبان. «گروه شناور». *مردمسالاری*، (۵ خرداد ۱۳۸۴): ص ۲.
۱۲۴. «پیشینه، کارنامه و چشم انداز اسلام میانه رو: گفت و گوی اخبار ادیان با دکتر حمید احمدی». *اخبار ادیان*، ش ۱۹، خرداد و تیر ۱۳۸۵: ص ۴۶-۵۰.
۱۲۵. پیک حرفه، شیرزاد. «تبیین سه رویکرد اخلاقی جدید به میزان مطالبه اخلاق و تحلیل و نقد رویکرد اخلاقی اعتدال گرا». *نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی تبریز*، بهار و تابستان ۱۳۸۸، شماره ۲۱۰، ص ۴۷-۷۴.
۱۲۶. تاج زاده، مصطفی. «درباره اعتدال». *شرق*، (۳ شهریور ۱۳۸۲): ص ۴.
۱۲۷. تاجمیر ریاحی، حامد. «نظام مهرورزی در اسلام». *رسالت*، ۱۴ آبان ۱۳۸۷: ص ۱۸.
۱۲۸. تاجیک، محمدرضا. «تلاش برای بقا، ائتلاف برای صلح». *شرق*، (۶ اسفند ۱۳۸۴): ص ۲۸.
۱۲۹. تاجیک، محمدرضا. «رقابت و اعتدال». *اعتماد ملی*، ۱۲ شهریور ۱۳۸۶: ص ۸-۹.
۱۳۰. ترابی، احمد. «مطهری قرائتی موزون از کلام وحی». *پژوهش های قرآنی*، ش ۱۷، ۱۸، (بهار، تابستان ۱۳۷۸): ص ۴-۹.
۱۳۱. تسخیری، محمدعلی. «ابعاد تمدنی میانه روی اسلامی». *اندیشه تقریب*، ش ۳، تابستان ۱۳۸۴: ص ۲۰-۱۰.
۱۳۲. تسخیری، محمدعلی. «تنوع مذهبی: عامل همگرایی». *اندیشه تقریب*، ش ۱۵، تابستان ۱۳۸۷، ص: ۹-۲۸.
۱۳۳. تسخیری، محمدعلی. «مقالات اندیشه ای: ابعاد تمدنی میانه روی اسلامی». *اندیشه تقریب*، تابستان ۱۳۸۴، شماره ۳، ص ۱۱ تا ۲۰.
۱۳۴. تسخیری، محمدعلی؛ مقدس، محمد. «میانه روی اسلامی و امنیت انسان». *کیهان*، ۱۳۸۲/۱۰/۱۱.

۱۳۵. تقی زاده، مهدی. «کنش های سیاسی در فرایند انقلاب های فراگیر». *صدای عدالت*، (۱۰ خرداد ۱۳۸۰): ص ۷.
۱۳۶. توحیدی، مرجان. «حرکت اصول گرایی به سمت اعتدال: فعالان سیاسی در گفت و گو با کارگزاران پیش بینی کردند». *کارگزاران*، ۱۰/۲۵/۱۳۸۵.
۱۳۷. توکلی، زهیر. «اعتدال، راه نجات!» *رسالت*، (۲۵ شهریور ۱۳۷۶): ص ۴.
۱۳۸. توکلی، علیرضا. «دفاع از اعتدال، گفت و گو با سیدمحمدکاظم بجنوردی رییس کتابخانه ملی». *شرق*، (۱۹ اردیبهشت ۱۳۸۴): ص ۶.
۱۳۹. تهانوی، اشرف علی. «نیاز به دعا و توکل در همه کارها و راه اعتدال در آن». مترجم: شبیراحمد صمدانی. *فصلنامه ندای اسلام*، شماره ۵۱، پاییز ۱۳۹۱: ۳۱.
۱۴۰. ثامنی، عبدالحمید. «اعتدال گرایی و کاهش تحریم ها؟!» *دوهفته نامه تراز*، شماره ۸، نیمه دوم مرداد ۱۳۹۲: ۲۸.
۱۴۱. ثقفی، سیدمحمد. «خط اعتدال در نهضت مشروطیت ایران: به بهانه ۱۴ مرداد سالروز صدور فرمان مشروطیت». *حکومت اسلامی*. تابستان ۱۳۸۰، شماره ۲: ۱۵۱-۱۴۳.
۱۴۲. ثقفی، سیدمحمد. «تکمله خط اعتدال در نهضت مشروطیت ایران». *حکومت اسلامی*. پاییز ۱۳۸۰، شماره ۲۱، ص. ۲۵۳-۲۴۲.
۱۴۳. جباری، محمدرضا. «نرمش قهرمانانه، میوه اعتدال عزیزانه». *فصلنامه فرهنگ پویا*، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۵۰.
۱۴۴. جداری عالی، محمد؛ محمدرضایی، محمد. «قانون زرین اعتدال ارسطو»، *قیاسات*. پاییز ۱۳۸۸، شماره ۵۳، ص. ۶۶-۳۷.
۱۴۵. جعفری، امیرعلی. «عمق اجتماعی نیاز مبرم اعتدال گرایان: آیا دولت اعتدال، به دنبال تبدیل شدن به جریان است؟» *همشهری ماه*، ۱۱۳، آبان ۱۳۹۲.
۱۴۶. جعفری، فیروز. «بازگشت کارگزاران: اصلاح طلبانی که عقبه تشکیلاتی دولت اعتدال شدند». *همشهری ماه*، ۱۱۳، آبان ۱۳۹۲.
۱۴۷. جعفری پویا، سعید. «روحانی در مسیر اعتدال حرکت می کند: گفت و گو با پیروز مجتهدزاده رئیس بنیاد یوروسویک لندن». *روزنامه آسمان*، شماره ۷۵، شنبه دوازدهم بهمن ۱۳۹۲: ص ۶۵.
۱۴۸. جعفری تبریزی، محمدتقی. «ائمه، نگه دارندگان تعادل دین». *جمهوری اسلامی*، (۳ خرداد ۱۳۸۳): ص ۱۰.

۱۴۹. جلالی پور، حمیدرضا. «پاسخ محافظه کاران به اعتدال خاتمی». نوروز، (۳) آذر (۱۳۸۰): ص ۱۶.
۱۵۰. جمالزهی، قادربخش. «حقوق شهروندی و اعتدال: پیام روشن اقوام و مذاهب در انتخابات ریاست‌جمهوری». چشم انداز ایران، ۸ مرداد. ۱۳۹۲.
۱۵۱. جمشیدیها، غلامرضا؛ نصرتی، روح‌الله. «مطالعه تطبیقی گفتمان توسعه در گفتمان تجددگرا و اعتدال گرا با تأکید بر دیدگاه استاد مرتضی مطهری، مطالعات الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی». پاییز ۱۳۹۱، سال اول، شماره ۱، ۹۱-۱۲۰.
۱۵۲. جواهردهی، علی. «نقش اعتدال در تکامل انسان». کیهان، ۹ آبان ۱۳۸۷: ص ۶.
۱۵۳. «چرخش دیپلماسی عربستان از اعتدال به افراط». ایران، ۲۸ اردیبهشت ۱۳۸۷: ص ۷.
۱۵۴. حبیبی، یدالله. «تحقق گفتمان اعتدال در گرو عملکرد کابینه است: یدالله حبیبی، دبیرکل جبهه ایستادگی در پاسخ به پرسش‌های "تراز"». دوهفته نامه تراز، شماره ۹، نیمه اول شهریور، ۱۳۹۲: ۱۲.
۱۵۵. حجتی، رضا. «میان روی و تأمل». اعتماد ملی، ۱۲ شهریور ۱۳۸۶: ص ۹-۱۰.
۱۵۶. «حرف آخر: اعتدال، ایستگاه قطار انقلاب نیست». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ص ۱۱۲.
۱۵۷. «حرف اول: اعتدال حق و باطل، باطل تر از هر باطل». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ص ۲.
۱۵۸. حریری، رحمان. «دیپلماسی اعتدال و مذاکرات هسته‌ای در ژنو: از بیم‌ها تا امیدها». دوهفته نامه تراز، شماره ۱۳، نیمه اول آبان ۱۳۹۲: ۴۲.
۱۵۹. حسن التل، بلال. «امتنا بین عافیه المذهبیه و اعتدال الطائفیه (عربی)». فصلنامه رساله التقریب، شماره ۷۸، اسفند ۱۳۸۸ و فروردین ۱۳۸۹: ۸۵.
۱۶۰. حسن پور، سهیلا. «اعتدال و میان روی از دیدگاه امام رضا(ع)». ماهنامه زائر، شماره ۱۸۲، بهمن ۱۳۸۸: ۴.
۱۶۱. حسینی، زهرا. «اقبال عمومی به اعتدال و پرهیز از تنش و تشنج». جوان، (۲۹) اردیبهشت ۱۳۷۹: ص ۳.
۱۶۲. حسینی، سیدمحمد. «رابطه گرگ و میش در سایه اعتدال». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۹۰.

۱۶۳. حسینی، سید میثم. «توقف در اعتدال». *دوماهنامه سوره اندیشه*، شماره ۷۱، شهریور و مهر ۱۳۹۲: ۸۰.
۱۶۴. حسینی داورانی، «ضرورت سنخ‌شناسی اعتدال‌گرایی». *دوهفته‌نامه تراز*، شماره ۹، نیمه اول شهریور ۱۳۹۲: ۱۰.
۱۶۵. حسینی شاهرودی، سیدمرتضی؛ فخار نوغانی، وحیده. «بررسی رویکردهای اعتدالی در حوزه عقلانیت باورهای دینی از منظر اندیشمندان اسلامی (عنوان عربی: دراسة الإتجاهات الإعتدالية في مجال عقليّة المعتقدات الدينية من وجهة نظر المفكرين الإسلاميين)». *پژوهش‌های اعتقادی کلامی (علوم اسلامی)*، پاییز ۱۳۹۲؛ ۳ (۱۱): ۷۵-۵۱.
۱۶۶. حسینی قائم مقامی، سیدعباس. «امامت عقلانیت و اعتدال، درآمدی بر شرایط فرهنگی و سیاسی دوران امام رضا(ع)». *ضمیمه خردنامه همشهری*. ۲۴ دی ۱۳۸۲، شماره ۱۰.
۱۶۷. حسینی قائم مقامی، سیدعباس. «عقلانیت و اعتدال اسلامی». *قدس*، (۷ بهمن ۱۳۸۰): ص ۶ ویژه‌نامه.
۱۶۸. حسینی قائم مقامی، سیدعباس. «عقل جمعی همواره بر نقطه اعتدال اجماع می‌کند». *ایران*، (۹ خرداد ۱۳۸۰): ص ۲ ویژه‌نامه.
۱۶۹. حسینی قائم مقامی، سیدعباس. «نقش امام رضا(ع) در احیای گفتمان عقلانیت و اعتدال اسلامی». *رسالت*، (۲۴ دی ۱۳۸۱): ص ۱۱.
۱۷۰. حقانی زنجانی، حسین. «حقوق خانواده در اسلام (۳۲): اعتدال هزینه». *درس‌هایی از مکتب اسلام*. اسفند ۱۳۴۹، سال دوازدهم، شماره ۲، ص. ۳۰-۲۷.
۱۷۱. حکیم پور، محمد. «اشتباه سیاستمداران، خطای روشنفکران، بازخوانی تاریخی فکری شکست جریان اصلاحات». *شرق*، (۱۱ مهر ۱۳۸۴): ص ۶.
۱۷۲. حمیدی، محمدمحسن. «پایه‌ها و سویه‌های گفتمان میانه روی در ایران». *مجله اطلاعات سیاسی - اقتصادی*، شماره ۲۹۲، تابستان ۱۳۹۲: ۴۶.
۱۷۳. حیدرزاده، علیرضا. «دیپلماسی اعتدال و ضد آن». *آریا*، (۱۶ بهمن ۱۳۷۸): ص ۳.
۱۷۴. حیدری، محمد. «بازرگان و پروژه عدالت و آزادی». *شرق*، (۴ بهمن ۱۳۸۲): ص ۴.
۱۷۵. خاتمی، محمد. «نگرانی‌ها نسبت به رد صلاحیت‌ها را رفع کنیم: اعتدال و

- عدم تندروری نیاز کشور است». کارون، ۱۳۸۶/۶/۵.
۱۷۶. خاتمی، محمد. «پرهیز از افراط و تنش؛ رایزنی با عقلانیت و اعتدال: گزارش نشست خاتمی، کربوبی و هاشمی». جام جم، ۱۳۸۶/۱۱/۸.
۱۷۷. خاکی فیروز، مهدی. «تمایل عمومی به نوسازی و اعتدال سیاسی». همشهری، (۳۱ اردیبهشت ۱۳۸۴).
۱۷۸. خالقی، اکبر. «آثار اعتدال گرایی». کیهان، ۱۱ مرداد ۱۳۸۸: ص ۶.
۱۷۹. خامنه‌ای، علی. «رهنمودها و خبرها: اعتدال و عدالت در کلام مقام معظم رهبری حفظه الله». مبلغان. مهر، آبان ۱۳۹۲، شماره ۱۷۰، ص. ۱۲۷-۱۲۳.
۱۸۰. خانجانی، جهانبخش. «حریم انتقاد و اعتدال». کارگزاران، ۱۳۸۶/۲/۱۱.
۱۸۱. خباز، محمدرضا؛ جعفری، لیلی. «نجات همه در اعتدال است: محمدرضا خباز از آرایش سیاسی اردوگاه دوم خرداد می‌گوید». پنجره، ۱۹، تیر ۱۳۸۹.
۱۸۲. خلیلی، حمزه. «راهیان مسیر اعتدال». جمهوری اسلامی، ۳۰ آذر ۱۳۸۵: ص ۳.
۱۸۳. خمینی، امام روح الله. «اعتدال و ثروت». ماهنامه پادنگ، شماره ۴۴، خرداد ۱۳۸۷: ۸.
۱۸۴. خمینی، سیدحسن. «باید به سوی اعتدال مثبت حرکت کنیم». ماهنامه نسیم بیداری، شماره ۴۳، دی ۱۳۹۲.
۱۸۵. خوش چهره، جلال. «اقبال به اعتدال». کارگزاران، ۱۳۸۵/۹/۲۸.
۱۸۶. خوشرو، غلامعلی. «بازسازی روابط و بهره‌گیری از فرصت‌ها: سیاست خارجی دولت اعتدال و عقلانیت». همشهری دیپلماتیک، ۷۴، مرداد ۱۳۹۲.
۱۸۷. دارابی، علی. «الزامات اکثریت بودن». جام جم، ۱۱ تیر ۱۳۸۵: ص ۱، ۲.
۱۸۸. دارابی، علی. «بازشناسی مفهوم اصول گرایی». کیهان، ۱۹ فروردین ۱۳۸۸: ص ۱۲.
۱۸۹. «دانستنی‌هایی از قرآن، امت میانه». پاسدار اسلام، ش ۲۴۷، (تیر ۱۳۸۱): ص ۴.
۱۹۰. دانشی، عباس. «اول دفتر: اعتدال؛ الگوی صحیح مصرف». ماهنامه اسوه، شماره ۱۳۷، فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۱: ۱.
۱۹۱. درستکار، رضا. «راه اعتدال». دنیای تصویر، ش ۲۲، (نوروز ۱۳۷۴): ص ۵۷-۵۶.
۱۹۲. «درس اعتدال». جمهوری اسلامی، ۲ دی ۱۳۸۵: ص ۱.

۱۹۳. دعایی، سید محمود. «اطلاعات تریبون کسانی که با رهبری زاویه دارند نمی‌شود: ژورنالیسم و روزنامه‌اطلاعات در گفت و گو با سید محمود دعایی». گفت و گوکننده پرستو دوکوهی، لیلا خدابخشی. شرق، ۴ تیر ۱۳۸۶: ص ۲۷، ۲۸.
۱۹۴. دمشناس، سیدعباس. «مدیریت در ادبیات فارسی: اعتدال در کار». میثاق مدییران. اسفند ۱۳۸۵ و فروردین ۱۳۸۶، شماره ۲۰، ص. ۷۱-۶۹.
۱۹۵. دوستیلازی، فیلیپ. «نامه‌ای به میانه روها». ترجمه کرم نجفی. همبستگی، ۱۰ اردیبهشت ۱۳۸۶: ص ۴.
۱۹۶. دوست محمدی، هادی. «اعتدال: در بینش اسلامی، مرتبه‌ای برتر و جلوتر از اعتدال نیست». درس‌هایی از مکتب اسلام، تیر ۱۳۶۳، سال ۲۴، شماره ۴.
۱۹۷. «دولت آقای روحانی و فرایند اعتدال. میزگردی با حضور رفیعی، مظهری، دینی ترکمان و میثمی». دوماهنامه چشم انداز ایران، شماره ۸۱، شهریور و مهر ۱۳۹۲: ۶۷.
۱۹۸. «دولت آقای روحانی و فرایند اعتدال، بخش پایانی». دوماهنامه چشم انداز ایران، شماره ۸۲، آبان و آذر ۱۳۹۲: ۲۸.
۱۹۹. «دولت و مجلس در مسیر اعتدال». ماهنامه صنعت و توسعه، شماره ۶۶، مهر ۱۳۹۲: ۲۱.
۲۰۰. دهشیار، حسین. «آمریکای باراک اوباما: درهم فروریزی اسطوره‌های سه گانه». مطالعات منطقه‌ای، ش ۳۳، ۳۴، تابستان و پاییز ۱۳۸۸: ص ۴۵-۱۹.
۲۰۱. دهشیری، محمدرضا. «شاخص‌های اعتدال در سیاست خارجی: سرآغاز فصلی جدید در دیپلماسی». همشهری دیپلماتیک، ۷۴: (مرداد ۱۳۹۲).
۲۰۲. دهقان: «گفتمان اعتدال نیاز و ضرورت کشور است». توسعه، (۲۷ شهریور ۱۳۸۴): ص ۱.
۲۰۳. دهقانی فیروزآبادی، جلال. «از ملت گرایی لیبرال تا اعتدال گرایی اسلامی». روزنامه آسمان، شماره ۶۲، شنبه سیزدهم مهرماه ۱۳۹۲: ۷۴.
۲۰۴. دهقانی فیروزآبادی، جلال. «سیاست تعادل و توازن: گفتمان اعتدال در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران». همشهری دیپلماتیک، ۷۴، مرداد ۱۳۹۲.
۲۰۵. دینی ترکمانی، علی؛ میثمی، لطف الله؛ رفیعی، محمدحسین؛ مظهری، رضا. «دولت آقای روحانی و فرایند اعتدال: میزگردی با حضور رفیعی، مظهری،

- دینی ترکمان و لطف الله میثمی. «چشم انداز ایران، ۸۱ شهریور و مهر ۱۳۹۲».
۲۰۶. راسخ، محمد. «دادگرایی نه لذت جویی». شرق، (۷ بهمن ۱۳۸۲).
۲۰۷. «راه اعتدال را به من بنمای!» ماهنامه پرسمان، شماره ۱۱۰، اسفند ۱۳۹۰: ۱.
۲۰۸. «راه دشوار اعتدال سیاسی». جام جم، (۱۱ مرداد ۱۳۸۳): ص ۲.
۲۰۹. «راهبرد اعتدال در پروژه اصلاحات». ابرار، (۳ دی ۱۳۸۰): ص ۱.
۲۱۰. رجبی، محمود. «انسان با اعتدال جزیره‌ای به عبودیت نمی‌رسد». فصلنامه فرهنگ بویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۳۶.
۲۱۱. رحمانی، تقی. «پسرکشی یا پدرکشی: در حاشیه مباحثات و منازعات رادیکال‌ها و میانه‌روها برای گذار به دموکراسی». شرق، ۲۶ مرداد ۱۳۸۵: ص ۴.
۲۱۲. رحیمی، حسن. «توسعه قضایی و اعتدال». ماهنامه دادگستر، شماره ۱۶، ۱۳۸۳: ۲.
۲۱۳. رحیمی، مصطفی. «مفهوم اعتدال». همبستگی، ۱۳۸۴/۵/۱۰.
۲۱۴. رستگار، مرتضی. «غیرت دینی و امر به معروف تسامح و اعتدال در مکتب فاضلین نراقی». پیام حوزه، ش ۱، (بهار ۱۳۸۱): ص ۱۴۹-۱۲۷.
۲۱۵. رستگاری، ثمینا. «نسبت اعتدال‌گرایی با اصلاح‌طلبی». شرق، ۱۳ مرداد ۱۳۸۶: ص ۷.
۲۱۶. رشیدیپور، عبدالمجید. «راه بهتر زیستن: اعتدال فکری». درس‌هایی از مکتب اسلام. دی ۱۳۴۷، سال دهم، شماره ۱، ص. ۴۹-۴۷.
۲۱۷. رضایی، مالک. «اعتدال زبان مورد احترام و انتخاب ملتی بزرگ». ماهنامه صنعت و توسعه، شماره ۶۹، دی ۱۳۹۲: ۷.
۲۱۸. رضائیان، علی. «تجلی اعتدال». دانش مدیریت. زمستان ۱۳۷۵ و بهار ۱۳۷۶، شماره ۳۵ و ۳۶، ص. ۳-۲.
۲۱۹. رضوی، حسین. «دو لایحه استراتژیک». همشهری، (۱۴ شهریور ۱۳۸۱): ص ۱۵.
۲۲۰. رضوی، رضوان. «زن از نگاه پروین اعتصامی: عدالت و اعتدال فرهنگی در حوزه زنان». رشد آموزش علوم اجتماعی. پاییز ۱۳۹۰، شماره ۵۲.
۲۲۱. رضوی، رضوان. «عدالت و اعتدال فرهنگی در حوزه زنان». فصلنامه رشد آموزش علوم اجتماعی، شماره ۵۲، پاییز ۱۳۹۰: ۶۰.

۲۲۲. رضوی، سیدروح الله. «اعتدال اقتصادی یا نهادینه کردن اصل "لسه فر" آدم اسمیت». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۱۰۲.
۲۲۳. رضوی، مسعود. «بازگشت اصالت و تثبیت اعتدال و عقلانیت». کارگزاران، ۱۳۸۶/۶/۱۴.
۲۲۴. رضی، سیدمحمدرضا. «عدالت اقتصادی در قربانگاه اعتدال اقتصادی». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۱۰۰.
۲۲۵. رکنی یزدی، محمدمهدی. «اصلاح الگوی مصرف در فروغ آیات و روایات». مشکوٰه، ش ۱۰۲، بهار ۱۳۸۸: ص ۱۷-۴.
۲۲۶. رمزی واحدی، محمدرضا. «اعتدال آن چه شهدا از مولایشان آموختند». ماهنامه امتداد، شماره ۷۵، آبان و آذر ۱۳۹۱: ۶۷.
۲۲۷. رنجکش، محمدجواد. «نمای خارجی اعتدال گرایی». دوهفته نامه تراز، شماره ۹، نیمه اول شهریور ۱۳۹۲: ۲۰.
۲۲۸. روح، محمدجواد. «به سوی نهضت ملی اعتدال». ماهنامه مهرنامه، شماره ۳۰، مرداد ۱۳۹۲: ۶۶.
۲۲۹. روح، محمدجواد. «خاتمی و سخنانی متفاوت». همشهری، (۱۴ شهریور—۱۳۸۱): ص ۱۵.
۲۳۰. روح، محمدجواد. «روحانی حزب فراگیر اعتدال گرایان را تشکیل دهد: فراز و فرودهای راه سوم در گفت و گو با سید طه هاشمی». روزنامه آسمان، شماره ۶۳، شنبه بیستم مهر ۱۳۹۲: ۵۷.
۲۳۱. روح، محمدجواد. «سرنوشت گنجی و خط اعتدال». شرق، (۳۰ تیر ۱۳۸۴): ص ۱.
۲۳۲. روح، محمدجواد؛ آشتیانی، زهره. «گفت و گو با هادی خانیکی درباره کارنامه خاتمی». شرق، (۸ اردیبهشت ۱۳۸۳): ص ۴. (۱۰ اردیبهشت ۱۳۸۳): ص ۴.
۲۳۳. روحانی، اسماعیل. «اعتدال؛ بنیاد فطری جهان خلقت». دو ماهنامه چشم انداز ایران، شماره ۳۶، اسفند ۱۳۸۴ و فروردین ۱۳۸۵: ۱۰۱.
۲۳۴. روحانی، حسن؛ خامسیان، علیرضا. «شباهت‌ها و تفاوت‌های ناطق نوری و حسن روحانی: در گفت و گو با سخنگوی حزب اعتدال و توسعه مطرح شد». صنعت و توسعه، ۵۴، شهریور ۱۳۹۱.
۲۳۵. روستا، محبوب. «اعتدال آری، افراط هرگز». ماهنامه پادنگ، شماره ۱۰۸، شهریور و مهر ۱۳۹۲: ۲۶.

۲۳۶. روسیون، آلن. «افول اسلام گرایبی، یا شکست ذهنیت شرق شناسی نو؟» گفت وگو، ش ۲۹، (پاییز ۱۳۷۹): ص ۱۸۵-۱۶۳.
۲۳۷. رهبر، علی. «اعتدال، اقتدار به حضرت زهرا(س) است، گفت وگو با حجت الاسلام علی رهبر». رسالت، (۴ مرداد ۱۳۸۴): ص ۷، ۱۴.
۲۳۸. رئیس دانا، فریبرز. «اعتدال گرایبی این دولت، همان افراط گرایبی در بازار گرایبی است». ماهنامه صنعت حمل و نقل، شماره ۳۳۶، مهر ۱۳۹۲: ۱۲.
۲۳۹. رئیس دانا، فریبرز. «سیاستمداران حد و اندازه اعتدال را برحسب سلیقه خود تعیین می‌کنند». ایران، (۶ آبان ۱۳۸۰): ص ۸.
۲۴۰. رئیسی، رضا. «مردان اعتدال و امید». ماهنامه گذار، شماره ۳، مرداد ۱۳۹۲: ۱۴.
۲۴۱. زائری، محمدرضا. «اعتدال و میانه روی، حسنه‌ای میان دو گناه». ماهنامه نسیم بیداری، شماره ۲۲، آذر ۱۳۹۰: ۵۸.
۲۴۲. زکی زاده، علیرضا. «مدیریت علوی نیاز عصر جدید». رسالت، ۵ مهر ۱۳۸۶: ص ۱۶.
۲۴۳. زیباکلام، صادق. «قدرت هاشمی، اسطوره یا واقعیت». ضمیمه اعتماد، ۲۸ آذر ۱۳۸۸: ص ۴، ۵.
۲۴۴. زیدآبادی، احمد. «درباره اعتدال و روند اصلاحات». عصر آزادگان، (۳ بهمن ۱۳۷۸): ص ۲.
۲۴۵. زیدآبادی، احمد. «فتح و لیکود: پاشنه آشیل های عباس و شارون». شرق، (۲۵ اسفند ۱۳۸۳): ص ۷۲ سالنامه.
۲۴۶. ساجدی، اکبر. «بستر سازی قرآن در مدیریت اعتدال گرایانه غم و شادی». معرفت. خرداد ۱۳۹۲، شماره ۱۸۶، ص. ۳۷-۵۰.
۲۴۷. سالک، سجاد. «عبرت‌های عصر اصلاحات در عهد اعتدال». ماهنامه صنعت و توسعه، شماره ۷۱، اسفند ۱۳۹۲: ۴.
۲۴۸. سبجانی نیا، محمد. «جوان و اعتدال». با معارف اسلامی آشنا شویم، ش ۵۸، مرداد، شهریور، مهر و آبان ۱۳۸۳: ص ۹۶-۱۱۵.
۲۴۹. سپاسی، آرمان. «اعتدال خاتمی». رسالت، (۲ دی ۱۳۸۰): ص ۲.
۲۵۰. سپهر، مسعود. «به گل نشاندن کشتی اعتدال». روزنامه آسمان، شماره ۶۳، شنبه بیستم مهر ۱۳۹۲: ۵۵.

۲۵۱. ستوده نژاد، شهاب. «نبوغ و ابتکار در راستای اعتدال». ماهنامه دانش و مردم، شماره ۶۵، مهر ۱۳۸۵: ۲۶۸.
۲۵۲. سخنور، حسین. «امید علت اعتدال است: گفت و گو با آیت الله سیدحسین خمینی». ماهنامه نسیم بیداری، شماره ۳۹، مرداد و شهریور ۱۳۹۲: ۱۰۸.
۲۵۳. سریع القلم، محمود. «نظریه اعتدال». ماهنامه مهرنامه، شماره ۳۰، مرداد ۱۳۹۲: ۶۹.
۲۵۴. سلیمانی، جواد. «حکمت؛ تثبیت اعتدال اموی». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۵۸.
۲۵۵. سلیمانی، داوود. «اعتدال گرایی؛ جوهره اصلاح طلبی: همگرایی استراتژی اصلاح طلبان است». کارون، ۱۳۸۶/۴/۱۸.
۲۵۶. سوزی، مه‌ری. «به اعتدال می‌اندیشیم». فصلنامه شورای فرهنگی و اجتماعی زنان، ش ۱، (پاییز ۱۳۷۷): ص ۹-۴.
۲۵۷. سیجویک، پیتیر؛ حاجی حیدری، حامد. «فلسفه اخلاق کاربردی ارسطو». رسالت، (۲۱ شهریور ۱۳۸۱): ص ۸.
۲۵۸. «سیدجمال‌الدین تفکر اعتدال و اجتهاد بالنده را در عصر خود ترویج می‌کرد». ابرار، (۱۹ اسفند ۱۳۷۵): ص ۲.
۲۵۹. سیدعلوی، ابراهیم. «اعتدال محمد(ص)». بینات. ش ۵۲، زمستان ۱۳۸۵: ص ۴۷-۵۷.
۲۶۰. سیدعلوی، ابراهیم. «اعتدال اندیشی امام خمینی(ره)». جمهوری اسلامی، ۲۱ خرداد ۱۳۸۶: ص ۷.
۲۶۱. سیدعلوی، ابراهیم. «اعتدال اندیشی امام خمینی(ره)». مسجد، ش ۵۶، (خرداد، ۱۳۸۰): ص ۲۸-۳۱.
۲۶۲. سیدعلوی، سیدابراهیم. «اعتدال محمد(ص)». بینات. زمستان ۱۳۸۵، شماره ۵۲، ص ۴۷ تا ۵۷.
۲۶۳. سیدی نیا، اکبر. «مصرف و مصرف‌گرایی از منظر اسلام و جامعه‌شناسی اقتصادی». اقتصاد اسلامی، ش ۳۴، تابستان ۱۳۸۸: ص ۱۷۸-۱۵۱.
۲۶۴. سیفرت، جوزف؛ کاجی، حسین. «اعتدال در طرفداری از مواضع فلسفی». قدس، (۲۷ اسفند ۱۳۸۴): ص ۱۲.
۲۶۵. شاحیدر، عبدالکریم. «نظریه اعتدال (کلید فهم هستی)». اطلاعات، (۳۱ تیر ۱۳۷۷): ص ۶.

۲۶۶. شاحیدر، عبدالکریم. «نظریه اعتدال (کلید فهم هستی)». *اطلاعات*، (۴ مرداد ۱۳۷۷): ص ۶. (۵ مرداد ۱۳۷۷): ص ۶. (۶ مرداد ۱۳۷۷): ص ۶. (۷ مرداد ۱۳۷۷): ص ۶.
۲۶۷. شاحیدر، عبدالکریم. «نظریه اعتدال». *مصباح*. فروردین ۱۳۷۹، شماره ۳۳، ص ۱۷۲-۱۴۹.
۲۶۸. شاکری، کمال. «افق اعتدال». *ماهنامه نگاه نافذ*، شماره ۱، شهریور ۱۳۹۲: ۴.
۲۶۹. شریف، رضا. «اقتصاد اسلامی و میانه روی». *کیهان*، ۲۳ مهر ۱۳۸۶: ص ۶.
۲۷۰. شریعتمداری، حسین. «این اعتدال دچار توهم است». *فصلنامه فرهنگ پویا*، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۴۰.
۲۷۱. شریعتی، سعید. «ائتلاف و اعتدال». *هم میهن*، ۱۳۸۶/۳/۷.
۲۷۲. شریف، رضا. «اقتصاد اسلامی و میانه روی». *کیهان*، ۱۳۸۶/۷/۲۳.
۲۷۳. شریف زاده، رحمان. «معیار مصرف صحیح از نگاه اسلام». *مسجد*، ش ۱۴۴، آذر ۱۳۸۸: ص ۴۱-۳۸.
۲۷۴. شقاقی، خلیل؛ زمانی، طاهره. «ائتلافی برای اعتدال». *همشهری*، (۲۲ تیر ۱۳۸۱): ص ۲۳.
۲۷۵. شکران، مریم. «نقش تربیتی اعتدال در قرآن و نهج البلاغه». *کوثر*. پاییز و زمستان ۱۳۸۸، شماره ۳۳، ص ۶۴-۵۵.
۲۷۶. شکوهی، حمیدرضا. «حمایت از مردی که داروی تلخ نوشید». *مردمسالاری*، (۳۱ خرداد ۱۳۸۴): ص ۳.
۲۷۷. شکوهی، علی. «جناح‌های سیاسی، ریشه‌های پیدایی و مواضع کنونی». *ارزش‌ها*، ش ۱۵۴ بهمن ۱۳۷۸: ص ۴، ۵، ۸، ش ۱۵۵، بهمن ۱۳۷۸: ص ۳۰. ش ۱۵۷، بهمن ۱۳۷۸: ص ۳، ۶.
۲۷۸. شکیبی، ژند. «نشانه‌های اعتدال در دیپلماسی اوباما». *روزنامه آسمان*، شماره ۳۵، شنبه بیستم آبان ۱۳۹۱: ۱۸.
۲۷۹. شمس الواعظین، ماشاءالله. «افسانه اعتدال (۲): زلاتین عرصه اعتدال». *شهروند/امروز*، ۶۵ مهر ۱۳۸۷.
۲۸۰. شبانی، محمد. «اعتدال و میانه روی از نگاه قرآن و روایات اهل بیت (ع)». *فصلنامه سفیر نور*، شماره ۲۲، تابستان ۱۳۹۱: ۶۵.
۲۸۱. شیخ الاسلامی تویسرکانی، حسین. «تندروی در اعتدال». *کتاب ماه کودک و نوجوان*، بهمن ۱۳۸۰. ش ۳۰.

۲۸۲. شیری، قهرمان. «تاریخی نگری و اعتدال گرایی در مکتب داستان نویسی خراسان». فصلنامه جستارهای ادبی (ادبیات و علوم انسانی سابق)، شماره ۱۵۱، زمستان ۱۳۸۴، صص ۴۷-۷۰.
۲۸۳. صادقی، فؤاد. «تراژدی میانه روی». مثلث، ۲۳ (۲۰ دی ۱۳۸۸).
۲۸۴. صدیق، علی. «اقتصاد؛ یعنی میانه روی». بورس. دوره اول، یکم فروردین ۱۳۴۳، شماره ۸.
۲۸۵. صفدری، رضا. «شاخص‌ها و معیارهای تشخیص حق از باطل». کیهان، ۹ اسفند ۱۳۸۸: ص ۶.
۲۸۶. صلاح، محمد؛ موسوی بجنوردی، محمود. «ناگفته‌های جنبش‌های رادیکال اسلامی». فصلنامه مطالعات خاورمیانه، ش ۲۸، زمستان ۱۳۸۰. ص ۱۴۰-۱۱۵.
۲۸۷. صوفی نیارکی، تقی. «نقدی بر مقاله خط اعتدال در نهضت مشروطیت ایران». حکومت اسلامی، ش ۲۱، (پاییز ۱۳۸۰). ص ۲۶۵-۲۵۵.
۲۸۸. طبرزدی، حشمت‌الله. «حرکت دوباره به موضع اعتدال». پیام آزادی، ۱۳۸۷/۱۱/۷.
۲۸۹. طرفی، عبدالهادی. «اعتدال یا اصول گرایی». شرق، (۱۷ مهر ۱۳۸۲): ص ۱۴.
۲۹۰. عابدی، جواد. «اعتدال در مصرف: نقش اصلاح الگوی مصرف در شکوفایی اقتصاد اسلامی». کیهان، ۲۶ فروردین ۱۳۸۸: ص ۶.
۲۹۱. عابدی، حمید. «اعتدال تن و روان، در پرتو ایمان». دو ماهنامه حدیث زندگی، شماره ۴۴، آذر و دی ۱۳۸۷.
۲۹۲. عاطفی فرد، فاطمه. «رفیق‌گزینی با شیوه اعتدال». ماهنامه پادنگ، شماره ۱۰۸، شهریور و مهر ۱۳۹۲: ۲.
۲۹۳. عالمیان، علی اکبر. «اعتدال در قرآن». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۴.
۲۹۴. عباسی، مسلم. «اسلام گرایی در ترکیه: همزمان با کمرنگ شدن لائسیسم شدت می‌گیرد». اعتماد ملی، ۱۰ اردیبهشت ۱۳۸۶: ص ۱۱.
۲۹۵. عبدی، عباس. «افسانه اعتدال (۱): افراط در اعتدال». شهروند امروز، ۶۵، مهر ۱۳۸۷.
۲۹۶. عبدی، عباس؛ شمس الواعظین، ماشاءالله؛ محببان، امیر «افراط در اعتدال». بازتاب اندیشه. آذر ۱۳۸۷، ص ۳۱-۳۷.

۲۹۷. عبیدالله جان. «میانه روهای خودخوانده (واقعیت پدیده میانه روی در جهان اسلام)». *سوره/اندیشه*. فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۵، شماره ۲۴، ص. ۵۹-۵۶.
۲۹۸. عرب سرخی، فیض الله. «حمایت از جبهه اعتدال، استقبال از جبهه دموکراسی خواهی: عرب سرخی اهداف سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی را تشریح کرد». *توسعه*، (۱۶ آبان ۱۳۸۴): ص ۳.
۲۹۹. علوی تبار، علیرضا. «اصلاح طلبان: آرامش خواه، پیگیر و پیشرو». *شرق*، ۲۵ تیر ۱۳۸۶: ص ۱، ۲.
۳۰۰. علوی تبار، علیرضا. «نواندیشان راست». *نامه*، ش ۱۹، (دی ۱۳۸۱): ص ۴-۵.
۳۰۱. عمرانی، رضوان. «اعتدال در مصرف، پرهیز از اسراف». *کار و کارگر*، (۱۵ مرداد ۱۳۷۷): ص ۵.
۳۰۲. غرایبه، ابراهیم؛ آقاعلیخانی، سعید. «جنش های اسلامی از اتویا تا مدینت». *شرق*، (۲۰ بهمن ۱۳۸۳): ص ۱۸. (۲۱ بهمن ۱۳۸۳): ص ۱۸.
۳۰۳. غفاری، داریوش. «اعتدال سیاسی در جامعه: با حسین مظفر نماینده مجلس هفتم». *مصاحبه داریوش غفاری*. *جام جم*، ۶ اسفند ۱۳۸۶: ص ۷.
۳۰۴. غفاری فر، حسن. «عزت گریزی اعتدال نیست». *فصلنامه فرهنگ پویا*، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۷۳.
۳۰۵. غلامرضایی، قاسم. «اعتدال زمینه ساز اقتدار یا افراط؟». *نشریه کیهان فرهنگی*، شماره ۳۲۱، تیر، مرداد و شهریور ۱۳۹۲: ۴۸.
۳۰۶. غلامی، احمد. «با همه بودن بدون همه بدون». *شرق*، ۷ مرداد ۱۳۸۶: ص ۱.
۳۰۷. الغنوشی، راشد. «مبانی اعتدال اسلامی». *مترجم: امین ارشادی*. *ماهنامه مهرنامه*، شماره ۲۹، تیر ۱۳۹۲: ۳۹.
۳۰۸. غیثاوند محمدخانی، مهری. «خروج از بحران مصرف با بهره گیری از الگوهای اسلامی». *کیهان*، ۱۳ تیر ۱۳۸۹: ص ۶.
۳۰۹. فتحی، یوسف. «رابطه اخلاق و سیاست با تأکید بر اندیشه امام خمینی». *حکومت اسلامی (ویژه اندیشه و فقه سیاسی اسلام)*، ش ۵۳، پاییز ۱۳۸۸: ۱۸۶-۱۶۲.
۳۱۰. فرشیدی، محمود. «میزان اعتدال؟» *رسالت*، (۲۰ آذر ۱۳۷۸): ص ۱، ۱۶.
۳۱۱. «فرصت اعتدال گری». *ایران*، (۵ تیر ۱۳۸۴): ص ۱.
۳۱۲. فرهمندفر، فرهاد. «اسلام میانه رو و اعتدال طلب». *ترجمان سیاسی*، ش ۳۱۶، (دی ۱۳۸۰): ۲۵.

۳۱۳. فلاح زاده ابرقویی، حسین. «اعتدال در نهج البلاغه». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۸.
۳۱۴. فولادگر، مهدی. «اتحاد مثلث». شرق، ۵ خرداد ۱۳۸۶: ص ۴.
۳۱۵. فولادگر، مهدی. «زوج های مرتب». شرق، ۱۵ مرداد ۱۳۸۶: ص ۷.
۳۱۶. فولادوند، عزت الله. «حقیقت باطنی مرز محافظه کاری، اعتدال و تندروی است». ایران، (۱۳ دی ۱۳۸۰): ص ۸.
۳۱۷. فیاضی، جلال. «آرامش و اعتدال، نیاز جامعه». قدس، (۲۱ آذر ۱۳۷۸): ص ۱، ۲.
۳۱۸. فیاضی، جلال. «اعتدال در محاصره افراط». جوان، (۴ دی ۱۳۸۰): ص ۲.
۳۱۹. فیاضی، جلال. «پیام خاتمی، اعتدال». قدس، (۲۲ اسفند ۱۳۷۹): ص ۱، ۲.
۳۲۰. قاسم زاده لیاسی، عزیز. «بازرگان، تجسم عینی اعتدال». اعتماد ملی، ۳ بهمن ۱۳۸۷: ص ۲، ۱۶.
۳۲۱. قاسمی، سهیلا. «انتخاب میانه روی، مروری بر انتخابات ریاست جمهوری فرانسه در سال ۲۰۰۲». شرق، (۳ تیر ۱۳۸۴): ص ۲.
۳۲۲. قانندی، محمد. «سیاست خارجی تهاجمی یا فعال». شرق، ۱۳ مرداد ۱۳۸۶: ص ۶.
۳۲۳. قائمی نیک، محمدرضا. «شیرینی های لیبرالیسم یا خویشتن داری اعتدال گرای؟» دو ماهنامه سوره اندیشه، شماره ۷۳، آذر و دی ۱۳۹۲: ص ۶۴.
۳۲۴. قدیمی، مهدی. «اعتدال ممنوع». روزنامه آسمان، شماره ۷۲، شنبه بیست و یکم دی ۱۳۹۲: ۳۶.
۳۲۵. قربانی شیخ نشین، ارسلان. «صلح خاورمیانه: مقایسه رهیافت های اروپا و امریکا». فصلنامه مطالعات خاورمیانه، بهار ۱۳۸۳. ش ۳۷: ۹۸-۷۵.
۳۲۶. قریبیان، زهرا. «راهنمایی در مسیر اعتدال». سپیده دانایی، ۲۴ خرداد ۱۳۸۸.
۳۲۷. قلی پور ثانی، محسن. «تأملی بر اندیشه های سانتریستی». مردمسالاری، (۳ آذر ۱۳۸۱): ص ۲ ویژه نامه.
۳۲۸. قندهاری، شادی. «اعتدال، خط قرمز آزادی در اسلام: گفت و گو با طه هاشمی». زائر، ۹۶.
۳۲۹. قوچانی، محمد. «تراژدی توسعه، کم‌دی اعتدال». عصر آزادگان، (۶ بهمن ۱۳۷۸): ص ۲.
۳۳۰. قوچانی، محمد. «دوشنبه روز خسته کننده ای بود». شرق، (۱۷ آذر ۱۳۸۳): ص ۱، ۲.

۳۳۱. قوچانی، محمد. «روز جدایی، ضرورت انشعاب در جبهه راست». شرق، (۳۱) فروردین ۱۳۸۴): ص ۱، ۲.
۳۳۲. قوچانی، محمد. «عبور از چپ بازگشت به راست نیست». همشهری، (۸ مرداد ۱۳۸۱): ص ۲۱، ۲۲.
۳۳۳. قوچانی، محمد. «عصر جدید، جامعه شناسی سیاسی جدید ایران». سیاستنامه شرق، ش ۱، (شهریور ۱۳۸۴): ص ۸-۱.
۳۳۴. کاتوزیان، حمیدرضا. «اعتدال، رمز سعادت جامعه». ماهنامه نسیم بیداری، شماره ۲۲، آذر ۱۳۹۰: ۴۴.
۳۳۵. کاظم زاده قاضی جهانی، وحید. «اندیشه اعتدال در سیاست ارسطویی». صدای عدالت، (۵ خرداد ۱۳۸۰): ص ۷.
۳۳۶. کاظمی، بهزاد. «اعتدال». جوان، (۱۴ شهریور ۱۳۸۰): ص ۱.
۳۳۷. کاشفی، امیر محمود. «شیخ عبدالباسط محمد عبدالصمد: نقطه اعتدال در عالم قرائت». رشد (آموزش قرآن)، پاییز ۱۳۸۸، شماره ۲۶، ص ۴۷-۴۴.
۳۳۸. کاکاوند، عباس. «اعتدال گرایان دوم خرداد و مرزبندی جدید». رسالت، (۲۲ دی ۱۳۸۰): ص ۲.
۳۳۹. کاکاوند، عباس. «شکاف تئوریک سازمان مجاهدین با گفتمان اعتدال». رسالت، (۱۸ دی ۱۳۸۰): ص ۲.
۳۴۰. کاکیا، لیدا. «تدبیر نفس از طریق اعتدال بخشی (تعلیم و تربیت از دیدگاه امام محمد غزالی طوسی)». رشد معلم، نیمه دوم اسفند ۱۳۸۶ و نیمه اول فروردین ۱۳۸۷، شماره ۲۲۱ و ۲۲۲، ۱۱-۱۰.
۳۴۱. کرمی، مهران. «هاشمی و مخالفانش». شرق، (۲۴ اردیبهشت ۱۳۸۴): ص ۱، ۲۸.
۳۴۲. کریمی، ابراهیم. «آیا اعتدال گرایی به جریان سوم می‌انجامد؟» دوهفته نامه تراز، شماره ۹، نیمه اول شهریور ۱۳۹۲: ۱۱.
۳۴۳. کریمی، عرفان. «تولد حزب در ایران: گفتاری پیرامون شکل‌گیری نخستین احزاب ایران؛ دموکرات، اعتدالیون». رسالت، اول آذر ۱۳۸۸.
۳۴۴. کریمی جونی، نادر. «میان‌ه‌های روهای طالبان شریکی مطمئن نیستند». جمهوری اسلامی، (۱۵ آبان ۱۳۸۰): ص ۷.
۳۴۵. کشاورز مقدم، مجید. «بخش خصوصی در عصر اعتدال». نشریه نامه اتاق بازرگانی، سال ۱۳۹۲، شماره ۸، آبان ۱۳۹۲: ۵۱.

۳۴۶. کمساری، علی. «تنها راه رهایی از رنج، اعتدال است». ماهنامه پیام زن، شماره ۲۶۴، اسفند ۱۳۹۲: ص ۸.
۳۴۷. کواکبیان، مصطفی. «آرایش سیاسی احزاب و جناح‌ها در ایران». مردم‌سالاری، (۹ تیر ۱۳۸۱): ص ۱ ویژه نامه.
۳۴۸. کولایی، الهه. «اعتدال، پلی میان آرمان و واقعیت». اعتماد ملی، ۱۲ شهریور ۱۳۸۶: ص ۸.
۳۴۹. کیانوش راد، محمود. «ستاد ضد اعتدال؟ نگاهی به زمینه‌های تحرک جریان‌های افراطی علیه دولت روحانی». روزنامه آسمان، شماره ۶۳، شنبه بیستم مهر ۱۳۹۲: ۵۶.
۳۵۰. کیوانفر، علی اکبر؛ اژدری، محبوبه. «اعتدال در نظر و عمل یا توکل سازنده». اعتماد، (۲۱ خرداد ۱۳۸۳): ص ۷. (۲۶ خرداد ۱۳۸۳): ص ۷.
۳۵۱. «گفت‌وگو امروز، عقلانیت و اعتدال». آفرینش، (۲۶ خرداد ۱۳۸۰): ص ۱.
۳۵۲. گلابی، جعفر. «اعتدال در مقابل اعتدال». آفتاب یزد، (۲۹ دی ۱۳۸۰): ص ۲.
۳۵۳. گلباف، عطیه. «حسن روحانی در سی و دومین همایش افق رسانه ملی: اعتدال، تعامل مؤثر و سازنده». ماهنامه گزارش، شماره ۲۴۸، تیر ۱۳۹۲: ۳۶.
۳۵۴. گنج‌بخش، امیرحسین. «انقلابیگری، اصلاح طلبی و محافظه‌کاری». جهان اندیشه، ۸، (اسفند ۱۳۸۱ و فروردین ۱۳۸۲): ص ۱۵-۱۲.
۳۵۵. گلباف بنادکی، ابوالقاسم. «ما اصلاح طلب شدیم، شما اصلاح طلب می‌شوید، آنها اصلاح طلب خواهند شد، اما». گزارش، ش ۱۱۲، (خرداد ۱۳۷۹): ص ۵.
۳۵۶. گنجی، اکبر. «فقر و مسکنت، نظریه اعتدال». فتح، (۱۶ بهمن ۱۳۷۸): ص ۷-۶.
۳۵۷. گودرزی، مجید. «گذری بر سیاست خارجی ایران». حیات نو/اقتصادی، (۸ بهمن ۱۳۸۴): ص ۷.
۳۵۸. گیلانی، حامد. «حضرت زهرا(س) در فعالیت های اجتماعی نظریه اعتدال را در عمل تفسیر کرد». قدس، (۵ مرداد ۱۳۸۴): ۳.
۳۵۹. لطیفی، حسین. «اعتدال و میانه روی در آموزه‌های رضوی» مشکوه. زمستان ۱۳۸۸، شماره ۱۰۵، ص. ۱۳۴-۱۱۸.
۳۶۰. مبلغی، احمد. «گرایش به اعتدال: پیش درآمدی بر منشور وحدت». همشهری دیپلماتیک، ۱۳.

۳۶۱. مبینی، محمدعلی. «اعتدال‌گرایی در معرفت‌شناسی معاصر و پیامدهای آن در معرفت‌شناسی دینی». بهار و تابستان ۱۳۸۷، شماره ۴۹ و ۵۰، ۴۵-۲.
۳۶۲. مبینی، محمدعلی. «اعتدال‌گرایی در معرفت‌شناسی معاصر و پیامدهای آن». *نقد و نظر*، بهار - تابستان ۱۳۸۷؛ ۱۳ (۱-۲): ۴۵-۲.
۳۶۳. متوسلی، محمود. «اعتدال و جامع‌نگری در کنترل‌تورم و گرانی». *بررسی‌های بازرگانی*، آذر ۱۳۷۳، شماره ۹۱، ص. ۱۵-۷.
۳۶۴. محبی، بهرام. «فضیلت میانه روی: عقلانیت از منظر ارسطو». *حزب الله*، ۱۳۸۵/۱۲/۱۶.
۳۶۵. محبیان، امیر. «اعتدال شعار نیست، راه است». *رسالت*، (۶ آذر ۱۳۷۸): ص ۲.
۳۶۶. محبیان، امیر. «تنش زدایی از راه اعتدال». *رسالت*، (۲۲ فروردین ۱۳۷۷): ص ۲.
۳۶۷. محبیان، امیر. «توافق بر پایه اعتدال». *رسالت*، (۷ اردیبهشت ۱۳۷۷): ص ۲.
۳۶۸. محبیان، امیر. «رابطه ایران و امریکا از منظری دیگر». *رسالت*، (۱۹ مرداد ۱۳۸۳): ص ۱۹، ۱.
۳۶۹. محبیان، امیر. «راه اعتدال را برگزینیم». *رسالت*، (۱ شهریور ۱۳۷۸): ص ۲.
۳۷۰. محبیان، امیر. «عقلانیت، قدرت و وظیفه ما». *رسالت*، ۲ مهر ۱۳۸۶: ص ۱.
۳۷۱. «عقلانیت و اعتدال، هم استراتژی هم تاکتیک». *رسالت*، (۶ اردیبهشت ۱۳۸۰): ص ۲.
۳۷۲. محبیان، امیر. «کشتی بی‌بادبان سیاست». *رسالت*، (۳۰ اردیبهشت ۱۳۸۲): ص ۲.
۳۷۳. محبیان، امیر. «موج میانه روی در راه است». *رسالت*، ۱۳۸۱/۱۱/۸.
۳۷۴. محبیان، امیر. «میانه روی، توفیقی اجباری». *اعتماد ملی*، ۱۲ شهریور ۱۳۸۶: ص ۹.
۳۷۵. محقق داماد، سیدمصطفی. «اجتهاد و اعتدال (احیای سنت قم)». *خردنامه همشهری*، اردیبهشت ۱۳۸۵، شماره ۲، ص. ۱۳-۱۰.
۳۷۶. محقق داماد، سیدمصطفی. «اجتهاد و اعتدال». *ماهنامه بازتاب اندیشه*، شماره ۱۷۴، خرداد ۱۳۸۵: ۱۰۸.
۳۷۷. محقق داماد، سیدمصطفی. «احیای سنت قم، اجتهاد و اعتدال». *فصلنامه رهنامه پژوهش*، شماره ۱۸، بهار و تابستان ۱۳۸۹: ۸۱.
۳۷۸. محقق داماد، سیدمصطفی. «اعتدال، تعقل: گفت و گو با: سیدمصطفی محقق

- داماد. «ماهنامه بازتاب اندیشه، شماره ۶۹، دی ۱۳۸۴: ۱۰۸.
۳۷۹. محقق داماد، سیدمصطفی. «اعتدال و میانه روی الگوی مصرف در نظام اخلاقی اسلام». ضمیمه اطلاعات، ۱۰ مهر ۱۳۸۶: ص ۹-۸.
۳۸۰. محمدبیگی، شاهرخ؛ اناری نژاد، عباس. «سیمای عدل و اعتدال در گستره آیات الهی». مهندسی فرهنگی. فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۹، شماره ۳۹ و ۴۰، ص. ۱۹-۱۰.
۳۸۱. محمدی، امیر. «اعتدال و میانه روی شاخص ارزش های دینی». کیهان، ۵ تیر ۱۳۸۶: ص ۱۲.
۳۸۲. محمدی، حمید. «اعتدال درس زندگی در قرآن و سیره پیامبر اعظم(ص)». رسالت، ۲۱، ۲۰/۱/۱۳۸۵.
۳۸۳. محمدی، حمیدرضا. «جبهه دوم خرداد برای آینده خود از مردم نظر بخواهد». شرق، (۲۰ مرداد ۱۳۸۳): ص ۴.
۳۸۴. محمدی، سیدمحمدهادی. «اعتدال در اخلاق ارسطو». فروغ اندیشه. تابستان و پاییز ۱۳۸۴، شماره ۱۲ و ۱۳، ص. ۴۷-۴۳.
۳۸۵. محمدی، مهدی. «نهضت اعتدال در جبهه اصلاحات». کیهان، ۲۷ شهریور ۱۳۸۶: ص ۲.
۳۸۶. محمدی اشتهاردی، محمد. «اعتدال، و نکوهش اسراف در سیره پیشوایان». ماهنامه پاسدار اسلام، شماره ۲۶۶، بهمن ۱۳۸۲: ۱۳.
۳۸۷. محمود، مصطفی؛ نصیری، حافظ. «روانشناسی قرآنی، رعایت اعتدال، یک منش آرمانی». جام جم، (۲۶ مهر ۱۳۸۳): ص ۸.
۳۸۸. محوری، حسنعلی. «اعتدال در ادبیات». جوان، (۳۱ خرداد ۱۳۸۲): ص ۸.
۳۸۹. مدنی، امیر. «شجاعت، اعتدال و تدبیر ابزارهای ایرانیان در مقابل آمریکا». مردمسالاری، ۱۳۸۶/۲/۱۶.
۳۹۰. مدنی، سیدمحمدسعید. «در بستر اعتدال». کیهان، ۹ دی ۱۳۸۶: ص ۲.
۳۹۱. مرادی، یوسف. «امریکا رییس جمهوری میانه رو می‌خواهد». مردمسالاری، (۱ اسفند ۱۳۸۴): ص ۹.
۳۹۲. مرجان، عبدالله. «میانه روی‌های خودخوانده: نگاهی به واقعیت میانه روی در جهان اسلام». ترجمه ع. ف. آئی. سوره، دوره جدید، ش ۲۴، فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۵: ص ۵۹-۵۶.
۳۹۳. مردانی نوکنده، محمدحسین؛ کابلی، قاسمعلی. «ساده زیستی (با تأکید بر

- آموزه‌های اصلاح‌الگوی مصرف در پرتو فرهنگ قرآنی». مشکوه، ش ۱۰۵، زمستان ۱۳۸۸: ص ۱۶۱-۱۸۱.
۳۹۴. مرعشی، حسین. «منطق میانه روی». ضمیمه/اعتماد، ۹ دی ۱۳۸۸: ص ۴.
۳۹۵. مرندی، سیدمحمدرضا. «انتخابات و گفتمان اعتدال». دوهفته نامه تراز، شماره ۶، نیمه دوم تیر ۱۳۹۲: ۲.
۳۹۶. مزروعی، علی. «مرزهای اعتدال کجاست؟» مشارکت، ۱۳۸۷/۱/۱۲.
۳۹۷. مسجدجامعی، احمد. «ویژگی هنر ایرانی اعتدال است». ایران، (۱۷ آذر ۱۳۸۰): ص ۷.
۳۹۸. مشگی، مهدی. «در برابر واژه اعتدال واژه سازی نکردیم». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۸۰.
۳۹۹. مصباح، ضیاء. «تبیین مفهوم اعتدال». حافظ. مهر ۱۳۹۲، شماره ۱۰۶، ص. ۵۷-۵۹.
۴۰۰. مصباح، محمدتقی. «اعتدال، بی‌مبدأ و منتها واقعیت ندارد». فصلنامه فرهنگ پویا، شماره ۲۵، پاییز ۱۳۹۲: ۲۲.
۴۰۱. مطهرنیا، مهدی. «بحران در گرایش‌های افراطی چپ و راست، رویکرد به احزاب میانه». صدای عدالت، (۲۱ آذر ۱۳۸۴): ص ۱۰.
۴۰۲. «مطهری؛ حریت، اندیشه و اعتدال». نامه جامع، شماره ۹۲، اردیبهشت ۱۳۹۱: ۱۶.
۴۰۳. مظفر، حسین. «اعتدال در آموزش و پرورش». جام جم، (۷ آذر ۱۳۸۰): ص ۷.
۴۰۴. مظفر، محمدجواد. «اصلاحات کدام اعتدال را می‌پسندد؟» صدای عدالت، (۴ تیر ۱۳۸۰): ص ۲.
۴۰۵. مظفر، محمدجواد. «هاشمی رفسنجانی و تئوری اعتدال». عصر آزادگان، (۶ دی ۱۳۷۸): ص ۳.
۴۰۶. معنوی، احمد. «عمل‌گرایان مصلحت‌محور». حیات نو اقتصادی، (۲۱ آبان ۱۳۸۴): ص ۷.
۴۰۷. مقتدر، هوشنگ. «اعتدال یا تخطئه؟» توس، (۲۳ شهریور ۱۳۷۷): ص ۴.
۴۰۸. ملک زاده، محمدحسین. «اعتدال: قرائت استکباری و بهره‌برداری ابزاری». دوهفته نامه پگاه حوزه، شماره ۲۷۷، اردیبهشت ۱۳۸۹: ۴.
۴۰۹. ملک زاده، محمدحسین. «دفاع از اعتدال». دوماهنامه سوره اندیشه، شماره

- ۳۰، دی و بهمن ۱۳۸۵: ۱۰۲.
۴۱۰. ملک زاده، محمدحسین. «مکتب اعتدال و امت معتدل». دوهفته نامه پگاه حوزه، شماره ۲۵۷، تیر ۱۳۸۸: ۲۴.
۴۱۱. منصوری، جواد. «اعتدال و ثبات سیاسی». ماهنامه نسیم بیلاری، شماره ۲۲، آذر ۱۳۹۰: ۴۵.
۴۱۲. منصوری، خلیل. «اعتدال و عدالت در سیره امام کاظم(ع)». کیهان، ۲۵ تیر ۱۳۸۸: ص ۶.
۴۱۳. موسوی، محمد مهدی. «احزاب سیاسی، ادبیات اعتدال گرایی». حمایت، ۲۴ مرداد ۱۳۸۶: ص ۱.
۴۱۴. موسوی بجنوردی، محمدکاظم. «نیم نگاهی به انتخابات ریاست جمهوری». شرق، (۲۵ اردیبهشت ۱۳۸۴): ص ۷.
۴۱۵. موسوی زاده، سیدمحمد. «اعتدال از دیدگاه اسلام». کاوش نامه زبان و ادبیات فارسی، شماره ۱، بهار ۱۳۷۹: ۱۸.
۴۱۶. موسوی فر، سیدحسین. «الزامات آتی دولت اعتدال». دوهفته نامه تراز، شماره ۹، نیمه اول شهریور ۱۳۹۲: ۲۶.
۴۱۷. موسوی کاشمیری، مهدی. «اعتدال در رفتار». پیام زن، سال ۵، ش ۷، (مهر ۱۳۷۵): ص ۶۴-۶۵.
۴۱۸. موسوی کاشمیری، مهدی. «اعتدال در رفتار». پیام زن، سال ۵، ش ۹، (آذر ۱۳۷۵): ص ۲۴-۲۵.
۴۱۹. موسوی کاشمیری، مهدی. «اعتدال در رفتار». پیام زن، سال ۵، ش ۱۱، (بهمن ۱۳۷۵): ص ۱۳-۱۲ و ۱۵.
۴۲۰. موشاریش، یاشین؛ فیروزآبادی، محمدعلی. «تهدید تروریسم برای دولت اردن». شرق، (۲۳ آبان ۱۳۸۳): ص ۹.
۴۲۱. مومیوند، بیژن. «در مسیر اعتدال: مروری بر خاطرات سال ۱۳۶۹ هاشمی رفسنجانی با عنوان اعتدال و پیروزی». روزنامه آسمان، شماره ۵۵، شنبه بیست و ششم مردادماه ۱۳۹۲: ۱۲۶.
۴۲۲. مهاجری، محمد. «انتخابات و اعتدال». کیهان، (۹ مهر ۱۳۸۲): ص ۲.
۴۲۳. مهاجری، محمد. «به نام اعتدال». کیهان، (۳ تیر ۱۳۸۰): ص ۲.
۴۲۴. مهدی پور، محمود. «اعتدال، گامی به سوی عدالت جهانی». ماهنامه مبلغان، شماره ۱۶۸، مرداد و شهریور ۱۳۹۲: ۳.

۴۲۵. مهدی پور، محمود. «اعتدال گامی به سوی عدالت جهانی». *مبلغان*، مرداد — شهریور ۱۳۹۲، شماره ۱۶۸، ص. ۸-۳.
۴۲۶. مهدی زاده، بابک. «اتحاد مدنی: آرایش سیاسی مدافعان جامعه مدنی». *اعتماد*، ۲۳ فروردین ۱۳۸۶: ص ۶.
۴۲۷. مهدی زاده، بابک. «سه یار حوزوی: تلاش خاتمی، کروی و هاشمی برای ائتلاف». *اعتماد*، ۱۰ اردیبهشت ۱۳۸۶: ص ۶.
۴۲۸. مهدی زاده، بابک. «مرزبندی‌های سیاسی، دموکراسی خواهی، در حاشیه سخنان خاتمی در جمع دانشجویان دانشگاه تهران». *شرق* (۲۵ اردیبهشت ۱۳۸۵): ص ۶.
۴۲۹. «میانه روها و تندروها». *اقتصاد ایران*، ش ۶۹، آبان ۱۳۸۳: ص ۵۴.
۴۳۰. «میانه روهای خودخوانده: نگاهی به واقعیت پدیده "میانه روی" در جهان اسلام». *سوره اندیشه*، ۲۴.
۴۳۱. «میانه روهای مسلمان: مروری بر گزارش بنگاه پژوهشی رند درباره آسیب پذیری‌های ایران و ایجاد شبکه‌های مسلمان میانه رو». *دوهفته نامه پگاه حوزه*، شماره ۲۵۷، تیر ۱۳۸۱: ۳۴.
۴۳۲. «میانه روی بر فراز، تندروی در محاف». *ماهنامه صنعت و توسعه*، شماره ۶۳، تیر ۱۳۹۲: ۱۹.
۴۳۳. «میانه روی تعقل گرایانه». *سیاست روز*، ۱۳۸۳/۵/۲۴.
۴۳۴. «میانه روی در زندگی». *ماهنامه زائر*، شماره ۲۰۲، شهریور ۱۳۹۰: ۹.
۴۳۵. میثمی، لطف الله. «اعتدال به بقای اصلاحات کمک می‌کند تند و کند بودن حرکت مهم نیست». *ایران*، (۶ آبان ۱۳۸۰): ص ۹.
۴۳۶. میردامادی، محسن. «حرکت بر مدار اعتدال». *کارگزاران*، ۱۳۸۵/۵/۲۱.
۴۳۷. نادعلی، فاطمه. «اعتدال، میانه روی و نکوهش اسراف از منظر قرآن و روایات». *فصلنامه قرآنی کوثر*، شماره ۳۱، نیم فصل اول تابستان ۸۱: ۳۹-۳۱.
۴۳۸. ناصری، عبدالله. «باز هم توجیه ...» بیان، (۱۴ بهمن ۱۳۷۸): ص ۲.
۴۳۹. ناصری، یوسف. «گفت و گو با علیرضا بهشتی، استاد دانشگاه: تحقق اهداف انقلاب با پذیرش تکثر سیاسی و اعتدال». *اعتماد ملی*، ۱۳۸۶/۶/۱۲.
۴۴۰. «نجات همه در اعتدال است». *هفته نامه پنجره*، شماره ۵۰، شنبه ۱۹ تیر ۱۳۸۹: ۲۹.
۴۴۱. ندایی، پونه. «راه و رسمی برای اعتدال: دومین نمایش فیلم زندگی علمی

۴۴۲. ندایی، محمدعلی. «امام هادی و گسترش عقلانیت و اعتدال». *خراسان*، ۱۳۸۳/۱۱/۷.
۴۴۳. نراقی، احسان. «مفهوم اعتدال و عدالت در اندیشه سعدی (۱)». *بخارا*، فروردین ۱۳۷۹، شماره ۱۱، ص. ۳۱۹-۳۲۵.
۴۴۴. نظیفی، زهره. «اعتدال در زندگی امام باقر(ع)». *کیهان*، (۱۶ مرداد ۱۳۸۴): ص ۶.
۴۴۵. نقیب زاده، احمد. «اعتدال و سیاست». *ماهنامه مهرنامه*، شماره ۳۰، مرداد ۱۳۹۲: ۶۸.
۴۴۶. نوبخت، محمدباقر. «انتخابات از منظر اعتدال». *اعتماد ملی*، ۱۲ شهریور — ۱۳۸۶، ص ۹.
۴۴۷. نورایی یگانه، علی. «اندیشه سیاسی در نهج البلاغه». *رسالت*، ۶ آذر ۱۳۸۵: ص ۱۷.
۴۴۸. واله، حسین. «اعتدال». *اعتماد ملی*، ۱۲ شهریور ۱۳۸۶: ص ۸.
۴۴۹. وفادار، عباس. «تغییر در سایه اعتدال». *فصلنامه حسابدار رسمی*، شماره ۳۴، تابستان ۱۳۹۲: ۳۱.
۴۵۰. وین، رابرت ای؛ رضایی نصیر. «راست، چپ و میانه». *غلامرضا، همشهری*، (۱۷ آذر ۱۳۸۱): ص ۱۴.
۴۵۱. وون، بروس. «کشاکش میانه روی و افراط گرایی در شرق آسیا». ترجمه سارا پاک ضمیر. *اخبار ادیان*، ش ۲۱، ۲۰، پاییز ۱۳۸۵: ص ۸۳-۸۵.
۴۵۲. هادوی نژاد، مصطفی. «اعتزال در کمین اعتدال». *دوهفته نامه تراز*، شماره ۱۸، نیمه دوم دی ۱۳۹۲: ص ۴۲.
۴۵۳. هادوی نیا، علی اصغر. «عدل الاهی، اعتدال انسانی و عدالت اجتماعی — اقتصادی از منظر قرآن کریم». *قیسات*، تابستان ۱۳۸۸، شماره ۵۲، ص. ۱۹۷-۲۲۱.
۴۵۴. هاشمی رفسنجانی، اکبر. «عدالت از مسیر اعتدال می‌گذرد: پاسخ آیت الله هاشمی رفسنجانی به پرسش‌های مهرنامه درباره دکتر حبیبی». *ماهنامه مهرنامه*، شماره ۲۹، تیر ۱۳۹۲: ۷۸.
۴۵۵. یزدانی خرم، مهدی. «روشنفکران شکست نخورده اند، تحلیل انتخابات ریاست جمهوری در گفت و گوی شرق با محمود دولت آبادی». *شرق*، (۲۳ تیر ۱۳۸۴): ص ۱، ۱۴.

تهیه کتاب با یکی از روش‌های زیر امکان‌پذیر است:

مراجعه به سایت انتشارات تيسا و خرید کتاب با ۱۰ درصد تخفیف

www.teesa.ir

نشانی:

مراجعه حضوری یا سفارش تلفنی:

۰۲۱-۳۳۹۹۹۴۲۳، ۰۲۱-۳۳۹۹۲۴۷۰

نشانی: تهران، بهارستان، ظهیرالاسلام، دیلمان، پلاک ۶، واحد ۳

مراجعه به مراکز پخش:

بخش ققنوس: میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید، کوچه مبین، شماره ۲۳۳ ۰۲۱-۶۶۴۶۰۰۹۹

فروشگاه کتاب اختران: خیابان انقلاب، بازارچه کتاب ۰۲۱-۶۶۴۱۱۴۲۹

انتشارات تيسا

ناشر تخصصی علوم انسانی، علوم شهری و جامعه‌شناسی

- تهران، بهارستان، ظهیرالاسلام، دیلمان، پلاک ۶، واحد ۳
- شماره‌های تماس: ۰۲۱-۳۳۹۹۲۴۷۰ و ۰۲۱-۳۳۹۹۹۴۲۳
- www.teesa.ir • itesa@mail.com

به سبب تأثیرات ناشی از انقلاب اسلامی و پیگیری مستمر الگوهای بومی و سنتی برای تولید گفتمان‌های جدید، تولید گفتمان‌ها با توجه به شرایط بومی و اقتضانات محلی بسیار ضروری و الزامی است. بر این اساس، تلاش نخبگان برای ارائه تفاسیر بومی و محلی از گفتمان‌ها (ضمن اعتنا به ادبیات رایج در علوم انسانی و اجتماعی) یک الزام و ضرورت است. همه این الزامات در خصوص گفتمان جدیداً مطرح شده اعتدال که طی انتخابات دوره یازدهم ریاست جمهوری توسط حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی مطرح شد، مطرح است. بر این اساس در اثر پیش رو تلاش شده تا با مشارکت و همفکری تعدادی از پژوهشگران و محققان آشنا و نزدیک به این گفتمان و مرتبط با این ادبیات، برداشت‌ها و ذهنیت‌های موجود یا ممکن ارائه و مرور گردد.

انتشارات تبسا

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

۱۲۰۰۰ تومان

ISBN 978-600-7212-98-1

9 786007 212981

فرهنگ و اجتماع ۷۵